

Jiří Kostúr

DOBRY PRASKAČ ŠVEJK

„prameny“ StB mluví

Ceskoslovenská socialistická republika

Právní zajištění

ZÁVAZEK

Závazek se dobrovolně spolupracovat s federálními bezpečnostními orgány a odpovědně plnit všechny úkoly, které má být učiněn v rámci ústavy Československé socialistické republiky a jiných zákonů.

Závazek se, že se budou účastnit všech akcí organizovaných v rámci ústavy a jiných zákonů.

Či své spolupráci budou hodnotit jedinec se svým vlastními orgány a jinými orgány, které jsou v rámci ústavy a jiných zákonů.

Jsem si plně vědom svého závazku, který je v rámci ústavy a jiných zákonů.

Právní zajištění

Jiří Kostúr

Jiří Kostúr

Jiří Kostúr

**DOBRÝ PRÁSKAČ
ŠVEJK**

(„prameny“ StB mluví)

Jiří Kostůr
Dobry praskač Švejk
(prameny StB mluví)

Vydáno na jaře 2015 jako elektronická verze
1 knižního rozebraného vydání z roku 2013
Nakladatelství Jiří Kostůr (jiri.kostur@seznam.cz)

© Jiří Kostůr, 2013 a 2015
Photography: archiv Jiřího Kostůr
Obálka: Jana Švecová

ISBN 978-80-906088-0-1 (PDF)
ISBN 978-80-906088-1-5 (EPUB)
ISBN 978-80-906088-2-8 (MOBI)

Obsah:

Úvodem	str. 4
I. část - O-StB Most a KS StB Ústí n/L	str. 8
II. část – S-StB Praha a O-StB Mladá Boleslav	str. 171
III. část – Jižní Čechy a Praha	str. 272
Ještě závěrem	str. 291
Seznam informací	str. 294
Seznam důstojníků StB	str. 313

Kdo nezná svoji minulost, je odsouzen ji opakovat
(heslo ve vestibulu Ústavu pro studium totalitních režimů)

Úvodem:

Slovo pramen ve svém všeobecně známém významu označuje vyvěrání vody z hlubin země. Tyto podzemní zásobárny té nezákladnější životodárné tekutiny jsou v poetickém smyslu vnímány jako symbol čistoty a svěžesti života jako takového.

Označení prameny se v širším pojetí používá také při rozmanitém historickém bádání v lidských dějinách. U historických pramenných materiálů spočívá jejich vypovídací hodnota v pravosti a původnosti zachovaných informačních zdrojů, které jsou podrobovány kritickému pohledu historických věd.

U torz materiálů, které nám po komunistické politické policii zbyly při zametání jejich stop na konci roku 1989, se dost značná část veřejnosti stále zaklíná nevěrohodností archiválií této bývalé mocenské instituce. Operuje se nezákonnostmi a denunciačními slídliskými praktikami StB, které údajně vedly i k „samovýrobě“ dokumentů a protokolů, jak argumentují některé potrefené husy udavačských tajných spolupracovníků.

Odbornost kádrů StB za normalizačních let po okupaci Československa v roce 1968 vykazuje sice značnou nezpůsobilost a obecně rozšířený socialistický šlendrián, ale to není důvodem nebrat neskartované dokumentační zbytky vážně. V sedmdesátých a osmdesátých letech už to nešlo s tzv. „vnitřním“ nepřitelem tak po másle jako v padesátých letech. Přes excesy jako smrt vězněného Pavla Wonky nebo psychické a fyzické násilí v rámci akce „Asanace“, které dohnalo řadu disidentů k vystěhování, se vyšetřovací metody a i trestní postihy už nedají s touto dobou srovnávat. Faktem je, že se mi to mluví, když jako NO, tj. nepřátelská osoba, jsem měl kliku, že jsem se s husákovskými kriminály osobně neseznámil.

StB označovala v protokolárních záznamech svoje informační zdroje také pod legendou „prameny“. Tajný spolupracovník čili agent byl „Pramen“, který „uvádí“, „se setkal“, „zjistil“ atd. Je jasné, že žádná čirá, průzračná vodička nebo „Otevírání studánek“ Bohuslava Martinů se u těchto „pramenů“ nedá očekávat. Všichni sice nekalili „pra-

men“ stejnou intenzitou, většina čvachtala ve svých charakterových a morálních „loužích“, ale vyskytly se i takové „vývěry a zřídla“, které nelze označit jinak než jako lidské hnojnice. A nemusel to být jen agent, svázaný s estébáckým ďáblem podepsaným závazkem o spolupráci, nýbrž i tzv. „aktiv“, který udavačskou roli hrál horlivě pod svým občanským jménem bez tajného krytí.

S materiály, které na mě vedla StB, jsem se seznámil až po 20 letech. Již dříve byla možnost zajet si „počíst“ do archivu Ministerstva vnitra v Pardubicích, pokud nebyly skartovány na začátku prosince 1989 z rozkazu generála Aloise Lorenze, 1. náměstka federálního ministra vnitra, pod něhož spadala StB. V 90 letech jsem se živil jako dřevorubec a bylo to pro mne dost z ruky, abych se tam dopravoval vlakem nebo utrácel za benzín do zrezivělé škodovky 100 s propadlým techničákem z okresu Český Krumlov. Byl jsem sice signatářem Charty 77, nicméně normalizační období a roli při vydávání undergroundového samizdatového časopisu VOKNO jsem přečkal bez věznění na rozdíl od dalších zúčastněných aktérů. Na počátku 90 let jsem se, pravda, dozvěděl, že na mě práskal jeden přítel v severočeském Litvínově, avšak usoudil jsem, že nejspíš samé neškodné blbosti, protože archiv z vyvlastněného baráku na Nové Vísce a věci kolem VOKNA mi schovával u něho ve sklepě a mostecká StB si mě přesto nevychutnala. Mávl jsem nad ním rukou, ale jistě není teď pro nikoho tajemstvím, že předčasně. Jan Anděl už je pod drnem nebo zpopelněn, ovšem to mi nebrání odplivnout si nad jeho udavačským přátelstvím!

K odkrytí své „úředně dokumentované“ minulosti mě inspirovala knížka Petra Placáka „Fízl“. Zakladatele Českých dětí znám z disidentského období a řada dokumentů, které tam prezentoval, mě přece jen vybídla zjistit, co ta estébácká svoloč na mě vedla a jestli se vůbec něco zachovalo. Ústav pro studium totalitních režimů prošel parlamentem s odřenýma ušima kvůli socanům, kteří vyhrožovali, že ho po vyhraných volbách zruší, a protože sídlí v Praze, kam zajíždím párkrát za rok za vnučaty, spojil jsem příjemné s užitečným dřív, než bude pozdě.

Zjistit zdali se nějaké materiály StB zachovaly, nedá v elektronickém věku žádnou práci. Stačí poslat emailem žádost do Archivu bezpečnostních složek, sídlícího na Žižkově, a během měsíce přijde odpověď. Já jsem měl už předem zprávu, že se můj svazek zachoval a věděl jsem s předstihem i své krycí jméno napřed jako PO, tedy

prověřované osoby, a pak i na založeném signálním svazku, což bylo pootevření vrat do krimu. Protože jsem se v hledáčku StB objevil s tehdejšími řídičskými zaměstnáními u záchranky mostecké nemocnice, vyfasoval jsem krycí jméno: „Řidič“ s registračním číslem svazku napřed 20471, které se později změnilo na 38435.

Moje krycí jméno svědčí, že mostečtí estébáci neměli zrovna moc vyvinutou fantazii. Mohli třeba použít: Kynolog, protože jsem byl vlastníkem psí dvojice velkých plemen: novofundlandského psa a slovenského čuvače. Téhle skutečnosti např. využil litvínovský spisovatel Josef Volák, který po mém vzoru takhle vybavil hrdinu – filmového promítače své normalizační sračky, jejíž název už neviduji v paměti. Mohl jsem být také přísně tajen pod krytím: Poeta, když Volák redaktorsky spolupracoval na vyjití mé sbírečky přírodní lyriky v Severočeském nakladatelství v roce 1973. Volák byl veden u StB jako EO, tj. evidovaná osoba 3 kategorie a žádné práskačství na sebe jsem od něho v materiálech nenalezl. Akorát jsem slyšel, že měl čórnout litvínovskému spisovateli Josefu Jedličkovi, který v 68 roce emigroval do Západního Německa, rukopis příběhu Ježíše Krista, zpracovaného pro děti, což se dneska už těžko dá prokázat. Mostecké StB, jak jsem až nyní zjistil, jsem Josefem Jedličkou a básníkem Ivanem Divišem značně motal hlavu, protože jsem se s oběma znal a oba byli spolupracovníky Rádia Svobodná Evropa v Mnichově. To ale předbílám událostem.

Můj kamarád z Libri prohibiti mi k předběžné informaci o zachovalých materiálech ještě sdělil, že v ulici Havelkově, dnes Siewiecově, toho mám požehnaně, protože můj svazek vedla nejen StB v Ústí na Labem, ale i okresní správa StB v Mladé Boleslavi, v Praze a v Českých Budějovicích. Po internetu mi mejloval: „Můžeš teď jako Placák napsat román.“ Před návštěvou v badatelně ABS mi nic takového pochopitelně nepřišlo na mysl, ale když jsem pak seděl po dva dny u čtečky mikrofiší – originální svazek v papírové formě byl zničen – dost jsem zíral. Především nad práskačskými záznamy agenta „Vavřince“, což bylo krycí jméno zmíněného Anděla, které jsem už před tím našel v Cibulkových seznamech. Netušil jsem, že někdo s příjmením Anděl může být takový udavačský hajzl. Co se ale divím, vždyť i z Nebes museli padlé exempláře andělů svrhnout do pekelných hlubin...

Nad estébáckými „prameny“ jsem nekroutil pouze hlavou. V tichu badatelný, kde se mimo zaměstnankyň vyskytovali ještě dva „minu-

lostní“ zvědavci, jsem několikrát vyprskl nahlas smíchy. Paranoická podezření a myslitelský výkon estébáckých referentů a vyšetřovatelů z mé evidované a i předpokládané rozvratné protistátní činnosti nabývaly v řadě případů neskutečných fantasmagorií. V padesátých letech minulého století bych byl určitě kandidátem přinejmenším vyfasovaných pětadvaceti roků v uranových dolech. V osmdesátých letech by mě dvojka v první nebo druhé nápravné skupině neminula, jenže státně bezpečnostní orgány svou práci odflinkávaly. Z X. správy StB, což byla předcházející správa pro boj s vnitřním nepřítelem před 2. kontrarozvědným odborem a pak měla statistickoevidenční zaměření, si jeden důstojník StB také stěžoval, že jsem společně se svou ženou unikl trestnímu stíhání jen díky „nedůslednému plnění stanovených úkolů“. Takže díky, soudruzi, za odfláknutou fachu!

Stále se najde řada těch, kdo jsou proti připomínání komunistické minulosti a ohlížení se do klausovského „zpětného zrcátka“. Někomu připadne jako nevkusné vytahovat na světlo záležitosti těch, kteří jsou už mrtví. Najdou se i tací, zvláště je to pikantní u pronásledovaných disidentů, kteří jsou schopní omluvit práskačské elementy z tzv. ušlechtilých lidských důvodů. Ke kauze s udavačstvím světoznámého českého spisovatele Milana Kundery, který má na svědomí 14 let kriminálu agenta chodce z padesátých let, jsem slyšel v rozhlase známou socioložku a disidentku Jiřinu Šiklovou, že jeho čin omlouvá. Zajímalo by mě, jestli své odpouštějící omlouvání konzultovala s postiženým panem Miroslavem Dvořáčkem, který se v té době zotavoval ve Švédsku po těžké mrtvici, a co by říkala, kdyby byl na něm vykonán trest smrti, jenž mu hrozil. Devastující účinek omluvných a odpouštějících „tlustých čar“ nebudu teď rozebírat, dostanu se k tomu až závěrem. Předdesílám, že nejsem zastáncem „věšení na lucernách“, ale když už nic jiného, věci se mají pojmenovat pravými jmény!

I. část:

OS-StB MOST a KS-StB ÚSTÍ N./LABEM

„Pramen“ Vavřinec

Jana Anděla jsem poznal na jaře v roce 1976. Věděl jsem ale už o něm dříve, protože byl zaměstnán v Okresním muzeu v Mostě, kde působil také Josef Jedlička před svým odchodem do emigrace. Ten mi umožnil seznámit se s několika vrstevníky, když jsem se v roce 1966 přestěhoval z Prahy pod Krušné hory do Lomu u Mostu ke své první ženě a ročnímu synovi. V severních Čechách jsem nikoho neznal, a protože jsem četl ještě v Praze Jedličkovu prózu, pro kterou si zvolil název z Dantovy Božské komedie: „Kde život náš je v půli se svou poutí“, přepadl jsem ho se svými literárními pokusy v jeho bydlišti na litvínovském Koldomu.

K těm, se kterými jsem se dostal do přátelského kontaktu, patřil především Míla Moucha, výtvarník litvínovské Osady. Pak to byl také bývalý Pražák Ferdinand Čermák a i Josef Volák, mladý litvínovský literát, jenž už publikoval v periodiku Sešity pro mladou literaturu, což byl v polovině šedesátých let konkurent časopisu Tvář, okolo kterého byl shromážděn okruh lidí kolem Václava Havla, Jiřího Němce a dalších. Z Volákových povídek se pouze mlhavě upomínám na tu, kde na nějakém mlýně figuroval sokol či jiný pták se zraněním, anebo byl uvězněn v kleci, a příběh byl zasazen do doby únorových událostí v roce 1948. Jedlička v něm viděl nadějněho spisovatele a držel nad ním patronát. A nejen to:

* V průběhu nelegálního pobytu Josefa JEDLIČKY v NSR bylo zjištěno, že navázal písemný styk s jistými: Josef VOLÁK narozen 2.2.1942, zaměstnanec Muzea v Mostě, bytem Litvínov I., Alešova 993. Uvedený měl klíče od bytu JEDLIČKY, zajišťoval mu majetek a na pokyn JEDLIČKY některé věci z bytového zařízení převáděl do zdejšího muzea do úschovy. Dále obdržel od JEDLIČKY plnou moc k jednání s nakladatelstvím Československý spisovatel v Praze, ohledně dalších výtisků a případně překladů knížky: „Kde život náš je v půli se svou poutí“.

*(Ze zprávy O-StB Most ze dne 7. září 1970)**

Tato zpráva je jediná, která se zachovala z objektových svazků, které se týkaly Anděla, jenž možná agentem v té době ještě nebyl, i když kdo ví. K tomu ale více později, napřed musím zmínit, že nedávno mě Ferda Čermák informoval, že v začátku 70. let viděl u Voláka židle nebo křesla, pocházející z bytu Jedličky. Já jsem tak častým návštěvníkem Koldomu, známé obytné funkcionalistické stavby, u Jedličků nebyl, takže mi jejich bytové zařízení neuvízlo v paměti. Proto můžu akorát ironicky poznamenat, že měl to ukrást někdo jiný, tak se to zadřelo za nehty aspoň objektu uměleckého patronátu. „Život Pána Ježíše Krista“ jsem už zmínil. Možná k „převzatým“ písemnostem ještě patří i Volákova detektivka „Vrah v šarlatu“, jejíž zápletky měla pocházet z autorské dílny francouzského spisovatele Sheridana le Fanu z 19. století. Třeba je to ale pouhý drb.

Když jsem začínal docházet na přátelské návštěvy k Andělovi ve jmenovaných letech, žádný nábytek Jedličky jsem tam neviděl, protože bych ho stejně nepoznal. Vyřídím tedy v tomto ohledu dokument objektového svazku stručně:

* Jan ANDĚL nar. 17.12.1941, zaměstnanec Muzea Most, bytem Vrchlického 2008. Jmenovaný rovněž obdržel pokyn od JEDLIČKY, aby převzal části bytového zařízení do muzea, dále pak dal souhlas k prodloužení pobytu v NSR, který ukončil 2.12.1968.*

Jaké měl úmysly Jedlička se svým nábytkem, zdali ho chtěl nechat převézt do Německa, nebo ho v Československu prodat, to nevím. Když jsem se u něho stavil v Mnichově v září 1969 po legálním půlročním pobytu ve Francii, tak jsem se o takové záležitosti nezajímal. Nic jsem o tom ani nakonec nevěděl. Každopádně o nějakém návratu do vlasti Jedlička neuvažoval, když byl zaměstnancem Svobodné Evropy. Případnému kriminálu by se vyhnul jen tím, kdyby se stal druhým kapitánem Minaříkem, o jehož statečnosti a odvaze pěl oslavnou ódu showbyznysmanský ubožák Josef Laufer. Jedlička byl jiný Josef, ten na Svobodce vydržel pomalu až do jejího přestěhování do Prahy. Po Listopadu ale poměrně brzy umřel na konci roku 1990. Bohužel jsem se s ním od mnichovského setkání už nikdy neviděl. Přečetl jsem akorát jeho rozsáhlou kronikářskou prózu o jeho rodu: „Krev není voda“, vydanou pak v Česku. Než se pustím do cupování

Anděla (on se bude ale skrz své estébácké záznamy cupovat sám), uvedu ze zprávy O-StB Most ještě „jistou“:

* MÁLKOVÁ Vilma, roz. Jirásková nar. 20.11.1924, hospodářská pracovnice OÚNZ Most, bytem Litvínov, Alešova 773/7. Odeslala JEDLIČKOVÉ do NSR výpočet odpracovaných let zde.*

Manželka Jedličky byla doktorka a měla zkraje nějaké problémy se zaměstnáním v Německu. Paní Málková, kterou jsem neznal, je svědectvím, že dobří lidé se vždycky najdou. Trochu jsem se bál, jestli jí StB kvůli MUDr. Jedličkové neskřípla a nenajdu ji v agentských seznámech. Měl jsem ale zbytečnou obavu. Pokud je paní Vilma ještě naživu, hluboce se jí za svou podezřívavost omlouvám.

Zpráva pro KS SNB Správa Státní tajné bezpečnosti Ústí n./L, 2. odbor, 3. oddělení není těmi „jistými“ pochopitelně vyčerpána a pro zajímavost zdokumentuji zahraniční aktivity estébácké kontrarozvědky:

*Zdejším oddělením byl pojat (*to je skutečně bravurní formulace – kurzívy v textu jsou pozn. autora*) do rozpracování emigrantů Josef JEDLIČKA nar. 16.3.1927 Praha, národnosti české, čl. státní příslušnosti, ženatý, původním povoláním učitel, naposledy zaměstnán jako etnograf muzea v Mostě, posledně bytem Litvínov, Koldům 96. Jmenovaný vycestoval dne 31.8.1968 s celou rodinou na návštěvu svého přítele Petra STERNA, bytem Camoridge – 83 Barton Road, Velká Británie. Jeho návrat se měl uskutečnit 1.12.1968 včetně prodlouženého pobytu o který žádal. V uvedený termín se však nevrátil a bylo zjištěno, že se nachází v NSR v Mnichově, kde je zaměstnán jako redaktor Svobodné Evropy.

Tuto okolnost potvrzuje jistá SVEJKOVSKÁ Marie, nar. 10.6.1918, bytem Litvínov, Anglická 339, která po příjezdu z NSR toto sdělila spolupracovníkovi IGOROVÍ, tak i článek z Rudého Práva ze dne 26.6.1970. SVEJKOVSKÁ spolupracovníkovi IGOROVÍ sdělila, že s JEDLIČKOU (*velká písmena jmen StB používala, aby se rychle zorientovala v textu...*) mluvila v hovorně Svobodné Evropy v Mnichově, dále pak, že zjistila, že jmenovaný má dva byty. O jed-

nom se JEDLIČKA vyjádřil, že jej má přidělený od Svobodné Evropy a musel podepsat prohlášení, že o něm zachová mlčenlivost. /Zřejmě se bude jednat o konspirační byt./ (podtržení je od referenta StB).*

Jedlička si tedy pouštěl neprozřetelně ústa na špacír, ale třeba to byl provokační háček na rozvědčnou činnost čs. kontrarozvědky. Každopádně estébáckého kapra řádně zasekl, když ten byl z té informace tak na větvi. Zajímalo by mě kolik konspiračních bytů bylo v NSR a kolik v tzv. ČSSR. Pokračujme ale dále:

*Jeden byt se nachází na adrese: Mnichov, Augusteinstrasse 2. Zde nebydlí, avšak dopis adresovaný na tuto adresu, obdržel. Druhý byt se nachází na adrese: 8 Mnichov 23, Siegfriedstrasse 3. Tuto adresu sdělil svému příteli do Mostu a sem je odeslán i dopis od rodičů JEDLIČKOVÉ. /Viz záchyt/.

... V současné době byl získán úkonem K3 dopis odeslaný z Litvínova a podepsán „táta a máma“ na adresu Jakub JEDLIČKA, Mnichov, Siegfriedstrasse 3.*

Úkon K3 spadá pod tzv. Zpravodajsko-technické úkony, zkráceně ZTÚ. Těch měla StB plné rukávy a používala pro ně krycí názvy. Např. pro různé druhy cenzury korespondence to byl NÁKUP, DOVOZ, KRYSTAL, VÁZA, RŮŽE. Později uvedu i další povedené názvosloví.

*Adresát je synem Josefa JEDLIČKY. Z dopisu je patrné, že jistá Miluše z Litvínova emigrovala a jedná se zřejmě o známost Jakuba JEDLIČKY, u něhož se nyní nachází. (StB by špiclovala určitě i Romea a Julii...) V dopise se hovoří, že jí posílají věci po jistém Honzovi, který je na návštěvě u NOSKŮ. Prověřením byl ustaven VC (to není zkratka pro záchod, ale pro tzv. vizového cizince, což pro mladší ročníky bude dneska něco jako Mart'an...) HÖHN Hanz Georg nar. 4.11.1946, bytem NSR 7616 BierbachBaden am Sportplatz 2 – Wolfach, který zde byl osobním autem SPZ – Wol-T-84.

Hlášen k pobytu byl od 13.5 do 17.5.70, dále pak od 1.8. do 14.8.70 u jisté Moniky NOSKOVÉ nar. 15.9.1932, zaměstnaná jako sanitárka OÚNZ Most, vdova, bytem Most, Zd. Fibicha bl. 316/7. Ke jmenované se nachází na zdejším O-StB poznatky, že již v roce 1965 byla rozpracována v souvislosti podezřelého styku s VC Karlem RINGWALDEM nar. 30.9.1949, bytem NSR, Bierbach /stejně místo pobytu jako VC HÖHN/. Rozpracování bylo tehdy ukončeno vytěžením jmenované a spisy byly uloženy do spisovny.*

Nyní by mě skutečně zajímalo, který „nevěřící Tomáš“ bude stále tvrdit, že dokumenty StB jsou nevěrohodné, vymyšlené, nepravdivé. Po formální stránce si z nich lze dělat srandu, ale je jasné, že je nepsalí žádní spisovatelé. Z lidského hlediska byli estébáci hovada, ale byrokracie jim byla až absurdně vlastní. Samozřejmě i komunistická ideologie:

*Z archivních materiálů k osobě JEDLIČKY bylo zjištěno, že se již v době, kdy studoval, jako člen KSČ zapojoval do trockistické skupiny, za což byl vyloučen z KSČ a vyakčněn z filosofické fakulty v Praze. Později působil v Litvínově jako učitel. Jeho myšlení a nepřátelství vůči socialismu se nezměnilo, čemuž nasvědčuje i to, že při dějepisu dával dětem příklady jak se chovat, kdyby chtěly dělat revoluci. *(To je tedy prča, silně pochybuji, že by cpal pan Josef školákům do ruky flinty, i když ty by během čtyřicetiletých komunistických časů byly dost často potřeba. Za sametového Plyšáku měly aspoň nějaký čas svištět biče a šlehat bejčáky. Neškodilo by to ani dnes!)* Dále bylo zjištěno, že udržuje styky s osobami, které z dob studií v Praze vystupovaly nepřátelsky vůči našemu zřízení. S těmito osobami se navštěvoval a vedl s nimi protisocialistické rozhovory. Z těchto důvodů byl JEDLIČKA rozpracován a případ byl ukončen profylakčním pohovorem. *(Estébácká prevence ale na Jedličku nezabrala, viz další, „diagnostické“ kudy).*

Z celé situace vyplývá, že Josef JEDLIČKA je osoba nepřátelsky zaměřená proti socialistickému zřízení, že z těchto důvodů i Eminoval a v NSR jako redaktor Svobodné Evropy společně s dalšími emigranty typu Slávy VOLNĚHO, Antonína LIEHMA, se kterými je ve styku, se bude snažit škodit našemu zřízení a provádět případně další

nepřátelskou činnost. Jak je ze zprávy zřejmé, navazuje již písemné kontakty s našimi občany a využívá i spojení přes VC. Z uvedených důvodů je nutno provést hloubkové rozpracování JEDLIČKY a jeho styků, včetně spojení.

Zprávu vám zasíláme na vědomí s tím, že na Josefa JEDLIČKU bude založen operativní svazek s cílem prověřit jak osoby, se kterými je JEDLIČKA v písemném styku, tak i způsob spojení a to zejména přes VC, což je v současné době zachyceno na základě úkonu K-3.

Vyřizuje: Kpt. ROKOS Náčelník O-StB Most:
Mjr. Heyduk Jiří *

Tahle dokumentační ukázka z objektového svazku severočeských emigrantů byla jako rozehrívací kolo, které absolvují závodní vozy Formule 1 pro pracovní přilnavost pneumatik k povrchu trati. Můžu tedy startovní pole „pramenů“ odstartovat, protože Anděl alias „Vavřinec“ nebyl jediný. Byl ovšem „pramenem“ nejzásadnějším a také odvodil začátek mé archivní dokumentace na první pozici.

Jak jsem už uvedl, o „Vavřince“ jsem zakopl až na začátku druhé poloviny 70 let. Stalo se to při mém dalším jarním nástupu do lesní farchy na lomském polesí, kterou jsem každoročně střídal s podzimním odjezdem do Krkonoš. Jezdil jsem tam za Cyrilem, svým synem, jenž hned od první třídy začal chodit do školy v Peci pod Sněžkou. Má první žena Táňa se tam při školách v přírodě zatoulala po mém vzoru (Francii jsem již zmínil, předtím jsem pásl několik měsíců ovce na salaši u mého strýce na Slovensku atp.) a přivedila si tam nový srdeční „úraz“, takže se naše manželství rozpadlo. Ztrátu Cyrila jsem nesl dlouho těžce a do Pece jsem jezdil, abych aspoň nějaký čas mu byl nablízku. V Krkonoších jsem ovšem také proháněl faldy zimním rekreantkám, které jsem lovil především na své zaměstnání kočího na horských boudách: s kobyloou Květou na Jeleních loukách a pak s valachy Miškou a Míšou na Kolínské boudě. Křehkému pohlaví jsem se pochopitelně nevyhýbal ani za letních pobytů na Litvínovsku, což způsobilo, že jsem si při tom upletl dceru Janu. Moje „bezprizorné“ tuláctví to ale neovlivnilo, protože před jejím narozením jsem její matku Silvestru nechal na holičkách právě odjezdem na Kolínskou boudu. Po téhle stránce se nemám zrovna čím chlubit.

Janě byl už rok, když jsem na jaře 1976 odjel z Malé Úpy, kde jsem v jednom hotelu dělal přes zimu domovníka. V létě předtím jsem se po výletu s Cyrilem do Rumunska rozvaloval na pláži jako plavčík Grandhotelu Moskva v Jevanech a dovolenkových paniček a rekroušského provozu jsem měl plné zuby. Někdy v dubnu nebo začátkem května jsem opět zavítal do Horního Lomu na polesí, abych vyfasoval motorovou pilu a kosil znovu chřadnoucí lesy Krušných hor v Litvínovské oblasti. Polesný Kůrka mi mimo jiné řekl, že u nich dělá Anděl, který mě zná. Kůrkovi jsem při některém letním dřevorubeckém intermezzu dal jeden exemplář své poezie „Roční doby“, která vyšla knižně v roce 1973 a na jejímž vzniku se polesný podílel tím, že mi pronajal domek Litvínovského lesního závodu na samotě v horách nad Mezibořím. O Andělovi věděl, že byl v mosteckém muzeu a absolvoval nějakou střední novinářskou školu. Kůrkovi nejspíš imponovalo, že má na polesí dva „intelektuály“, makající manuálně...

K tzv. pracující inteligenci pokud mne se týká, já teda nepatřil. Vyučil jsem se soustružníkem, po vyučení jsem s tím hned praštil a abych vypadl z ČKD Trakce ve Vysočanech upsal jsem se na rok na brigádu na šachtu na důl Nosek u Tuchoměřic. Na vojně v Lešanech jsem ke konci prvního roku vyfasoval Sabinov, vojenské nápravné zařízení, když jsem si pablbl v Praze po taneční zábavě v Lucerně, kam jsem se dopravil posázavským Pacifikem, „vypůjčil“ na ulici zaparkovanou Větriesku a odfrčel s ní do kasáren. Tam jsem se vejtahta pochlubil a dokonce chtěl druhý den s ostatními Pražáky – ten rok vojsko experimentovalo s umístěním vojáku poblíž domova – odjet čórnutým nákladákem do vyhlášené tramské hospody „Na Žampachu“. Z pojízdné vycházky na černo přes plot ale sešlo, protože se skoro celou četou jsme zblejskli, že u Větriesky zaparkované na polní cestě někdo postává. Kontrášové její odcizení měsíc vyšetřovali, než na mě kápli, když nějaký průserář přitisknutý ke zdi mě udal. S „prameny“ jsem měl tedy zkušenost coby voják a Větrieska navíc patřila stavebnímu odboru Ministerstva vnitra. S příslušníky III správy StB, vojenskou kontrarozvědkou, jsem měl kamarádčoft už na vojně.

Nějak jsem se rozpovídal, ale „Vavřinec“ má teď času dost a tak si ještě chvíli počká. V Sabinově, kde nás neustále honili po cvičáku a na pochodáky, jsem vykoledoval k 12 měsícům čtyřměsíční nášup, protože jsem nebyl práškač a neoznámil přípravu na útěk skupiny, ke

keré jsem také sám předtím patřil. Když se však začalo plánovat vy-loupení muničního skladu pro ozbrojený přechod hranic, tak jsem se trhnul. Šlo v podstatě jen o chlubitv řeči, nicméně mi už přeci jen fungovala šedá kůra mozková, která prostřilení se čárou i bez takového personálního složení považovala za naprostou sebevraždu. Samozřejmě to zase jeden hajzlík práskl, ale naštěstí nebyla padesátá léta, tak ani ostatní „řečničtí“ kopečkáři neobdrželi u soudu tvrdé tresty. Po měsíční vazbě v Prešově jsem byl převezzen eskortním autobusem do Čech na Pankrác, protože nejspíš i ve věznicích experimentovali bachaři s umístováním vězňů v místě bydliště, což myslím pochopitelně jako fůr.

Stal se tedy ze mě otrkaný kriminálník. Kupodivu jsem se nenechal strhnout mezi lotry babinské a dokonce u mě došlo k obrácení ze Šavla na Pavla. Tím nemyslím, že by vězení na mě zapůsobilo nápravně a ani jsem se nestal svatým, jen jsem se rozpomněl, že jsem byl ve školáckém věku náruživým čtenářem. V prešovské vazbě se mi dostala do ruky kniha „V carském selu“, která pojednávala o mládí ruského básníka Puškina. Ta mě nakopla k tomu, že jsem se rozhodl sebezvdělávat, aby ze mě nebyl jen pitomec, který prostruje tu zázračnou možnost, že se ocitl na světě. Ještě v Lešanech mě už k tomu trochu přivedl Pražák Jarda Cibulka, který na vojně četl Hegelovu Fenomenologii Ducha a poslouchal Svobodnou Evropu, za což ho ještě přede mnou také zavřeli. Pak jsme oba společně nasluhovali rok vojny u PTP v Litvínově, a proto jsem se na Severu ocitl, když jsem zbouchnul místní slečnu ředitelku MŠ. Jarda brzy po vojně emigroval do Kanady.

Do Lomu jsem napřed dojížděl, chtěl jsem absolvovat středoškolskou UPRUM na Žižkově, protože jsem také trochu kreslil. Talentové zkoušky jsem sice zvládl, ale kvetla tady protekce. Přijat jsem nebyl, i když jsem se odvolal, jelikož jsem potkal jednoho přijatého, který při talentovce vyvedl portrétovanou tvář modelu v legrační pěticentimetrové velikosti s třemi chlupy na bradavici jako na dětské kresbě. Nepřijetí mě nerozhodilo, protože dělat návrhy nálepek na sirky nebo plodit reklamní plakáty nebylo zrovna to, o co bych stál. V Geologickém průzkumu mi také nedali doporučení pro studium, tak jsem se soustružnicením na celý život praštil a našel si zaměstnání jako topič na Přírodovědecké fakultě na Albertově. Chystal jsem sfouknout dálkově během jednoho roku maturitu, když jsem měl v kotelně spoustu času.

Tenhle nápad jsem ale brzy přehodnotil, protože jsem začal uvažovat o psaní. Na Pankráci jsem z euforie nového rozzáření světa zplodil dokonce malou sbírku vězeňské poezie, kterou jsem před propuštěním přehodil v lahvi od mléka přes plot někde na stavbě na budoucím Jižním Městě, když bachař se samopalem na špačkárně cívil na druhou stranu. Tenhle zelenáčský počín, vykazující pochopitelně nedostatečnou průpravu literárního řemesla, mě přivedl k tomu, že jako spisovatel nepotřebuji ztrácet čas s vědomostmi jako je matematika, chemie atp. Začal jsem u předoucích kotlů s naloženým koksem objevovat svět knih a zorientovávat se v čase, kdy se kultura osvobozovala ze stalinských obručí importovaného socialistického realismu padesátých let. Se značnou zátěží pro mě doposud neznámých informací (např. Franz Kafka, James Joyce, Ladislav Klíma, Jan Hanč atd.) jsem se musel vyrovnávat sám a mělo to i důsledek, že jsem se v milionovém velkoměstě cítil naprosto osamělý a existenciálně vykořeněný. To byla hlavní motivace, která mě přivedla do krajiny pod Krušnými horami.

Hned z počátku jsem se v Lomu naladil na londonovskou notu a šel dělat do lesa. Dřevorubeckou práci jsem si zamiloval především proto, že mi umožňovala bezprostřední styk se základním fenoménem skutečnosti: světem přírody. Rozmachování se sekerou v lesním tichu, přepestrý kolorit biologického prostředí i rodinné zázemí pod bukovými stráněmi Krušných hor mě zbavilo brzy melancholie a ne zcela smysluplného vnímání života. Proto i pozdější normalizační roky, které vykojily řadu lidských existencí, na mě tolik nedolehly, protože jsem se v nich i tak realizoval podle svého gusta. Na Litvínovsku se svět přátel emigrací dost zúžil, Míla Moucha zůstal ve Francii, a tak jsem nebyl samozřejmě proti tomu, když jsem mohl při lesní rachtotě komunikovat s někým podobně založeným.

Než jsem se s Andělem seznámil nad kanystry s benzínem a olejem a s motorovými pilami v prackách, viděl jsem ho už předtím v bufetu na vlakovém nádraží v Litvínově. Nevzpomínám si však, jak jsem se dostal ke znalosti, že je to on. Každopádně vím, že prvně jsem s ním mluvil až na polesí v Lomu. Nejspíš mě někdy na něho upozornil Ferda, který se s ním znal, a já jsem si zapamatoval, jak vypadá.

Na nádraží před bufetem seděl za stolem s partou dělníků z blízké betonárky. Všichni byli u piva oblečení v montérkách, takže kdybych nevěděl, že je to Anděl, myslil bych si, že je to také jeden „lopata“. Ve společnosti halekajících dělnasů Anděl hrál prim a bavil je něja-

kými fóry. Bylo vidět, že se cítí jako rovný mezi rovnými v poloze drsného chlapáctví. Já mám zdrženlivější povahu, ale nedá se říct, že bych to hodnotil negativně.

Naše setkání na polesí a první promluvy už si detailně nepamatuji. Vím jen, že jsme měli oba v sobě očekávání a náklonnost kvůli známosti s Jedličkou a také, že jsme spolu zapřádali přeci jen rozsáhlejší témata k hovoru než s ostatními lesními pracovníky. Anděl byl založením vtipálek, sypal každou chvíli nějaké legrácky z rukávu, jak politické fóry, tak i ty lascivní, což mě tedy moc nebralo. Snažil se skládat i srandovní básničky, nad kterými jsem také nějakým velkým potleskem nehýřil. Umělecky jsme byli každý na jiné rovině.

Při práci jsme si ale rozuměli, oháněl se s motorovkou vcelku zdatně. Za nějaký čas jsme se dali dokonce dohromady jako partáci a dělili se finančně rovným dílem. Anděl byl ženatý, začal jsem ho s jeho ženou Jitkou občas navštěvovat v Litvínově na Osadě u konečné tramvaje. Chtěl jsem ho vytáhnout také ven třeba do Docela malého divadla na koncert Hutky, ale on byl domácí pecivál, který si lebedil se svým pivním mozolem a lahváči v trenýrkách ve fotelu a poslouchal Svobodnou Evropu s bzučícími signály rušičky. Já v Lomu si pouštěl nerušený Hlas Ameriky, v práci jsme pak dávali k dobru, co kdo slyšel ze zpráv a informací navíc. Anděl především, když slyšel na Svobodce Jedličku nebo básníka Ivana Diviše, se kterým jsem se před okupací také seznámil.

Takhle bych měl Anděla uchovaného v paměti, kdyby nepřišel historický zlom, když KGB v moskevské Lubljance dospěla k náhledu, že komunistický systém je reálně neudržitelný. Nehodlám zde spekulovat o politickém pozadí 17. listopadu v roce 1989, pouze chci podotknout, že ničení archivů StB naštěstí neproběhlo s absolutním výsledkem prázdného informačního hrnce. Také ne všichni disidenti, kteří nastoupili do reorganizovaných státních struktur, se podřídili uplatňovanému havlovskému embargu na archivované „morální kvality“ řady našich spoluobčanů.

Už jsem se zmínil, že Anděl se honosil krycím jménem „Vavřinec“. Dozvěděl jsem se to v květnu v roce 1993 na knižním veletrhu, který se konal v pražském Kulturním paláci. Nakladatelství Pragma mi vydalo knížku autobiografických povídek „Satori v Praze“ a vydavatel mě uvrtal k tomu, abych autogramiádou podpořil její prodej. Nechtělo se mi jako v podstatě neznámému autorovi sedět při podepisování knížek osaměle jako kůl v plotě, tak jsem na propagační

akci pozval pár přátel. Než oficialita začala, vzal si mě stranou jeden z nich a řekl: „Znáš nějakého Anděla?“ Pak to na mě vybalil, a abych jeho informaci věřil, ukázal mi legitimaci zaměstnance BIS, tehdy ještě federální.

Anděľův agentský záznam figuroval ve svazku Jaroslava Hutky. Informoval tam o tom, že jsem mu říkal o koncertu známého písničkáře v Litvínově. Ten koncert byl legální, byť StB už delší čas měla Hutku v hledáčku a také mu brzy vystupování zarazila a on se pak vystěhoval do Holandska. Informace o Anděľovi mě pochopitelně překvapila, ale jak jsem už zmiňoval, u tajného spolupracovníka StB jsem měl ve sklepě nějaký čas uskladněné čtyři plné kufry kompromitujících materiálů, které mohly být skvělými průvodci na cestě do kriminálu.

V roce 1993 jsem už dlouhodobě žil v Jižních Čechách, kde jsem v okrese Český Krumlov koupil menší bývalou zemědělskou usedlost. Zajíždět do Litvínova vyrazit duši z „Vavřince“ jen kvůli tomu, že nahlásil lákání na koncert Hutky, to se mi zdálo malicherné, když nejspíš trousil estébákům samé podobné informační bobky. Vzpomněl jsem si také, že mu Jedlička posílal z Mnichova léky pro jeho ženu trpící cukrovkou, což ho mohlo při vydírání mosteckou StB přivést k úvaze zařídít se podle přísloví: aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Mrzelo mne ovšem, že nenašel v sobě takové chlapáctví, aby se svěřil, jakou má zátěž na duši. To bylo víceméně jediné co mě po informaci, že byl agentem, skutečně štválo. Neviděli jsme se ale už prakticky 10 let, tak jsem pouze zauvažoval, že mu pošlu pohled se slovy: Anděľi, seš kokot! Nakonec jsem se i na to vykašlal. Letos v květnu jsem pak čuměl...

* Součást: O-StB

Odbor: odd Most

Operat. pracovník: ppor. Komínek

Získal: * rezident, agent, informátor, důvěrník,

kandidát, styk oper. prac., ** cizinec

Č. svazku: 12983 kr. jméno: „Vavřinec“

Č. Jednací. OS-O 15 /Ko-78

(Pouze při odpovědi mimo odbor)

Výtisk čís. 3

Počet listů: 2

Přílohy: 0

Rozdělovník: 5 x

č. 1 – sv. č. 18332/Šek

č. 2 – sv. č. 18082/Šek

č. 3 – sv. č. 18096/Vy

č. 4 – II. odb. Ústí n./L.

č. 5 – VSEO Ústí n./L.

v Mostě dne 28.12.1978
PŘÍSNĚ TAJNÉ
(po vyplnění)

ZÁZNAM číslo

navazuje na záznam č.

Stručně podstatu poznatku:

Kostúr Jiří, nar. 8.9.1942 – poznatky k jeho činnosti

Schůzka konaná dne 20.12.1978 Popis. událost se stala dne: 4.12.1978

Místo schůzky: *

KB, PB, služební místnost, veřejná místnost, terén
Serioznost spolupracovníka:
prověřený, je prověřován, neprověř., podezřelý z
neserioznosti

Spoluprac. zprávu získal: *

po úkolování, z vlastní iniciativy, náhodně
Zpráva se vztahuje: *
k rozprac. v operat. svazku, k problematice,
mimo problematiku, k ohlasům

Pramen zprávy:*

Získal spoluprac. (pracovník)
**a) rozhovorem s osobou, která
se popis. událostí zúčastnila**
se o události doslechla

HIPPIES

b) přečtením dokumentu
c) **byl u popisované události**
d) popis. události se aktivně účastnil
e) náhodně vyslechl*

Dal jsem si tu práci a doslovně a i graficky (tedy bez rámečků, které na počítači neumím vyrobit) jsem přepsal na ukázkou předtištěný záznamový formulář, který StB používala. A to kvůli „škarohlídům“, co nejsou ochotni připustit věrohodnost estébáckých dokumentů. Příslušníci StB byli víc než hovězí hlavy, ale byli to i perfekcionalističtí ouřadové. U kauzy udavače Milana Kundery se mi líbí brilantní argument jeho obhájců o podvodnosti zprávy obvodní VNB v Praze 6, protože je napsána ve třetí osobě a není spisovatelem podepsána. Moje záznamy mají přes 300 stran a akorát dva výslechové protokoly jsou vyhotoveny v první osobě a mnou podepsány. Jasně, ty ostatní dokumenty jsou tedy falzum a veškerý archiv Ústavu pro studium totalitních režimů je akorát na vytření zadku...

Než se pustím do textových částí záznamů a protokolů, stručné vysvětlení, co znamenají některé úřední zkratky. O KB jsem už uvedl, že je to konspirační byt, a PB je byt propůjčený. K němu se vztahuje kategorie spolupracovníků StB: držitelé propůjčeného bytu. Operat.

pracovník je důstojník StB, řídící svůj houfec roztomilých oveček – agentů. Myslím, že je na čase dát slovo „Vavřincovi“, i když – zatro- leně – jen ve 3. osobě:

*1/ Pramen z rozhovoru s Čermákem a KOSTÚREM zjistil, že KOSTÚR v současné době již pravidelně dojíždí do jisté společnosti scházející se na Prunešovsku, okr. Chomutov.

Dále při rozhovoru s KOSTÚREM, mu tento sdělil, že se chtěl zúčastnit soudního přelíčení s Jiřím CHMELEM. Nebyl však jako ostatní vpuštěn do soudní síně. Dle KOSTÚRA měl být spolu s ostatními filmován před soudní budovou z opodál stojícího dodávkového automobilu.

2/ Poznatky navazují na předchozí zprávy k osobě KOSTÚRA, který je v operativním zájmu orgánů StB po linii II. odboru.

3/ Zpráva není dokumentována. (*Safraporte, to je tedy průser, hni- dopyšni pečlivkové jí nebudou tím pádem věřit...*)

4/ Poznatek bude postoupen orgánům StB po linii II. odboru, KOSTÚR bude nadále pod agenturní kontrolou agenta „Vavřince“.

5/ ČERMÁK Ferdinand nar. 26.1.1941 Praha, trv. bytem Praha, Ždanova 959, přech. bytem Litvínov, ul. Podkrušnohorská 1115/33, zam. Okr. Muzeum Most.

KOSTÚR Jiří nar. 8.9.1942 Praha, trv. bytem Praha 7, Přístavní 428/ 23, přech. bytem Lom, ulice Vrbenského 425, zam. jako šofér OÚNZ Most.

CHMEL Jiří nar. 24.5.1954, bytem Korozluky 68, okr. Most, zam. Geofyzika Brno jako měřič, nyní ve výkonu trestu pro tr. čin § 100 tr. zákona.

6/ Zprávu považuji za seriozní a hodnověrnou, je získána od pro- věřeného spolupracovníka

Vypracoval:

ppor. Komínek Vlastimil

Náčelník O –StB Most:

npor. Ing. LABUŤ Milan*

Ta jistá společnost bylo osazenstvo baráku na Nové Vísce, v roz- troušené malé osadě nad motorestem Ušák, nacházejícím se pár kilo- metrů před odbočením ze silnice č. 13 na Kadaň. K této skupině mla- dých lidí se vztahoval zájem StB, kterou legračně zahrnula do tzv.

problematiky hippies. O nějaké „květinové děti“ vůbec ale nešlo, byla to skupina severočeského undergroundu, žijící komunitním způsobem svobodného života, jenž StB nešel pod vousy. O generaci mladší kluky a holky než jsem byl já, vzešlé z beatnických kořenů, nazývala StB „volnou, neorganizovanou mládeží“, která nebyla ochotná se vměstnat do upachtěného a uskříplého živoření v posrpnovém normalizačním Československu. Největším trnem v očích Stb bylo však především to, že z těchto „závadových“ elementů se rekrutovala řada signatářů CH 77. O Nové Vísce jsem napsal text: „Na Baráku“, který je součástí knížky „Satori v Praze“, takže není nutné se nějak obsírněji o undergroundu rozepisovat.

Nová Víska (zleva doprava):

Kaťák, Šimako, Silvestra, Mašina, Čuňas, Bulharka, Skalák s dcerou Markétou, nezn. mladík I, Lenka, nezn. mladík II, Vendelín, Saša, Ič.

dole: Jana, autor, psi: Cherry, Don, Vazelína

The Hever and Vazelína Band:
Skalák, Silvestra, Kocour, Timpo, Martina, autor
zády: Vendelín, Lenka

O Ferdovi Čermákovi jsem letmo už hovořil. Jeho tzv. „realizování v akci Škorpion“, jak v estébáckém žargonu označovala StB uvěznění, teprve nastane. Chmelák už ho vazebně „realizoval“ a soudní jednání se konalo na Okresním soudě v Mostě. 18 měsíců nepodmínečně vyfasoval za pobuřování dle § 100 tr.z., které mělo spočívat v rozšiřování Prohlášení Charty 77. Patřil také do společenství na Nové Vísce a později se vystěhoval do Rakouska.

Dodávka s černým sklem v zadních dveřích patřila ke sledovací výstroji IV. Správy StB, tzv. „sledovačce“. Pamatuji se, jak jsme si s Mostečákem Jardou Chnapkem – Šimákem dělali z tohoto „Barrandova na kolečkách“ srandu, protože siluetu chlapa s kamerou bylo za tmavým sklem zblízka vidět. Protože do soudní budovy nikoho nepustili, skupina solidarizující s Chmelákem sehrála pasivní demonstrační roli aspoň na prostranství před ní.

Konstatování o předchozích zprávách k mojí osobě svědčí o tom, že StB mě měla v operativním merku už dříve. Zachovalá dokumentace má ale první dataci ve výše uvedeném 28. 12. 1978. Že by Anděl na mě práskal i v době, kdy mi poslal po jedné zdravotní sestře

pytlík pomerančů do OÚNZ v Mostě, kde jsem ležel po úraze s motorovou pilou, která neměla ještě brzdný mechanismus u rukojeti a málem mi rozřízla hlavu vejpůl nebýt předního štítku na ochranné přilbě?

Než to začnu řešit, dám si přestávku a přenechám slovo zase „Vavřinci“ na záznamu ze schůzky, konané 30. ledna 1979:

* Pramen se sešel s KOSTÚREM, který mu při rozhovoru sdělil, že téměř každý víkend tráví na onom baráku u Pruněvova. Popisoval silvestrovský večer v uvedeném objektu, o němž hovořil, že to byl vlastně hudební festival, trvající tři dny. Přestože byl od objektu odpojen el. proud, opatřili si přípojku z kabelu zamaskovaným v zemi z nejbližšího stavení. (*Chomutovská StB zapojila do svých obstrukcí i energetického distributora, i když na baráku žily i malé děti.*) KOSTÚR také hovořil o nespokojenosti úrovně společnosti, která tam dochází. Převážná většina mladých lidí se zúčastňuje jen proto, že se požívají alkoholické nápoje a jen několik jedinců se zajímá o hnutí charty 77 a zná takové osoby, jako čs. zpěvák v emigraci Karla Kryla. (*Tady si Anděl nebo por. Komínek značně nadsadili, analfabeti a vej lupci se najdou všude. Třídenní festival byl perfektní, i přes pokles teplot z 10° nad nulou na mrazivých -20° C...*).

Dále hovořil o tom, že se domnívá, že je sledován orgány SNB, stejně jako několik dalších osob z téže společnosti. Důvod k této domněnce má ten, že v den konání odvolacího soudu Jiřího CHMELA v Ústí n./L. byli dva z nich údajně preventivně zajištěni v budově SNB Most. (*Šimako, na druhého si nevzpomínám.*) Další z nich, který pracuje jako řidič v Chomutově a celou společnost vede (*jednalo se o Miroslava Skalického – Skaláka*), byl na tento den vyřazen inscenovanou nehodou. KOSTÚR měl na tento den se svým vozem „dílnu“. Vůz byl v pořádku a v uvedený den mohl vyjet. Přesto bylo KOSTÚROVI řečeno, že musí zůstat na „dílně“. Mechanici však s vozidlem téměř nic nedělali, jen sejmuli kola a vyměnili závěsné šrouby u kol, přestože byly v pořádku. (*To fakt nevím, co technický negramot „Vavřinec“ těmi závěsnými šrouby myslel...*). KOSTÚR sám byl prý každých deset minut kontrolován garážmistrem – zda je na pracovišti. Tak se mělo zamezit, aby náhodou neujel do Ústí n./L. Je přesvědčen, že byl nafilmován při pokusu dostat se do soudní budovy v Mostě, když probíhal soud s Jiřím CHMELEM. Od té doby

se domnívá, že je sledován orgány SNB. *(Ti dva: práškač a fízl si jistě mnuli ruce spokojeni se svou prací!)*

Dále se KOSTŮR zmínil před pramenem, že má v úmyslu změnit zaměstnání i za předpokladu, že by se měl vrátit k lesní dřině. Má zájem získat někde domek k samostatnému bydlení a tam pěstovat ovce. K získání takového objektu se chce obrátit na několik lesních závodů v republice. *(S tím domkem to dopadlo samozřejmě bledě: dva lesní závody mi odepsaly, že dům mají, ale v blízkosti pohraničního pásma a musejí si mě prověřit. Jak se dalo čekat, už se neozvaly, StB měla prsty všude. Na bydlení podobné jako nad Mezibořím budu muset zapomenout. Prožil jsem tam skutečně parádní chvíle se synem a pak i sám. O Barabě se ještě zmíním v souvislosti s dalším „pramenem“...)**

Záznam končí obligátní poznámkou jako všechny další: Zprávu hodnotím jako seriózní, podal ji prověřený spolupracovník. Hodnocení, aby nebylo stereotypní, je také občas střídáno: spolehlivý spolupracovník. Jestli u „Vavřince“ zůstalo pouze u slovní pochvaly a nebylo zohledněno i finanční odměnou, to už nikdy nezjistím. V odpovědi z Archivu bezpečnostních složek stojí:

* Zde budete rovněž informován o skartovaných, příp. Archivem bezpečnostních složek nepřevzatých svazcích, které byly bývalou StB k některým výše uvedeným osobám vedeny. Jedná se o svazky: k osobě Jana Anděla (nalezen i jako Jan Kotva) r. č. 10650 (Ústí nad Labem), r. č. 13170 (Most), r. č. 12983 (Most) (svazek s krycím názvem „Vavřinec“)*

Anděl měl toho na hrbu víc, jak je patrné. Jestli byl také Janem Kotvou, zůstane už záhadou. Mimo jednoho „pramene“ mají všichni ostatní agenti, co na mě byli úkolováni, svoje svazky skartované. Archiv BS mi sice sdělil jejich jména, ale ta mi nic neříkají, protože jsem se s nimi blíž neznal anebo mi vypadla z paměti. Aspoň nemusím nosit v hlavě všelijaký hnůj.

Ze schůzky s „Vavřincem“ 30. ledna 1979 byl pořízen ještě jeden záznam:

*Jiří KOSTŮR se před pramenem rozhovořil o současných procesech s „chartaři“. Při té příležitosti pramen položil otázku, zda ví bližší podrobnosti o případě Pavla ROUBALA, o němž se hovořilo v relaci rádia Svobodné Evropy. KOSTŮR na tuto otázku odpověděl, že momentálně neví nic, ale podívá se do materiálů, které tajně kolují a poskytují bližší informace o jednotlivých případech. Pramen se domnívá, že se jedná o dokumenty „charty 77“ a jednak o dokumenty tzv. „Čs. společnosti na ochranu nevinně odsouzených. K těmto materiálům má mít přístup v objektu na Pruneřově, kam často dojíždí. *

Předně žádná „Čs. společnost...“ neexistovala, ale byl to VONS, Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Také je dobrý, jak slovo Charta 77 piší estébáci malým písmem, aby byl zlehčen její význam. Rovněž je zajímavá „Vavřincova“ horlivost, když byl sepsán druhý záznam o věci, na niž si dodatečně vzpomněl. Zatím se prakticky jeho agentský zápal týká prkotin, později si budou s operativním pracovníkem ppor. Komínkem připíjet určitě šampaňským. Naštěstí předčasně...

V záznamu je ROUBAL Pavel neustanoven, protože neprocházel evidencí okr. Most. Kterou evidencí procházel, už si nevzpomínám, vím, že bydlel někde mimo Prahu. Každopádně jsem se později s ním někdy viděl, StB ho měla dost často na tapetě. Nějaký čas myslím strávil v kriminálu, ve zmíněném případě se přinejmenším nacházel ve vazbě. Po Listopadu si moc svobody neužil, měl psychické problémy a spáchal sebevraždu.

Záznam ze schůzky „Vavřince“ ze dne 24. 2. 1979:

* V měsíci únoru 1979 pramen zjistil, že čsl. emigrant a pracovník RFE München JEDLIČKA Josef měl v únoru 1979 vlastní komentář v relaci RFE Mnichov k ediční politice československých nakladatelství a o situaci na čs. knižním trhu. Přičemž tuto situaci přirovnával se situací v západních zemích, kde má být větší svoboda publikování. Ve své relaci hovořil i o pracně opisovaných sbírkách básníka, čsl. emigranta DIVIŠE v ČSSR.

Pramen se dozvěděl, že náklad Divišových publikací je minimální (*v Německu se nedívám, ale v Česku do roku 1990 nevyšlo naprosto*

nic) a že KOSTŮR sbírky od Diviše rozmnožuje opisováním a jejich obsah reprodukuje ve společnosti jeho přátel scházejících se na objektu u Prunéřova. Publikace Divišovy tvorby se dostávají do ČSSR ilegální cestou. *

To je tedy zpráva jako hrom: „Vavřinec“ měl úkolovány ušní bolte i na poslech Rádía Free Europe, nejspíš proto, aby kontroloval monitorující oddělení StB pro zahraniční vysílání, jestli odvádí řádnou práci...

Ale vážně, II. správa StB, kontrarozvědka, působila ve dvou směrech: proti „vnějšímu nepříteli“, což byla činnost zahraničních rozvědek a jejich spolupracovníků, a též vedla boj proti „nepříteli vnitřnímu“, který zahrnoval všechny oponenty a odpůrce komunistického režimu na domácí půdě, což bylo souhrnně označováno pojmem „ideologická diverze“. „Vnějšího nepřitele“ měl v pácu I. Odbor a „vnitřního“ odbor II. Jak z dalších záznamů schůzek „Vavřince“ vysvitlo, referent ppor. Komínek ho vedl po linii I. odboru a na mě ho II. odboru jen „půjčoval“. Jaké bylo tedy jeho úkolování na I. odboru?

Když jsem dělal s Andělem ještě v lese, pochlubil se jednou, že obdržel tzv. cestovní výjezdní doložku, která umožňovala držiteli pasu výjezd do západní ciziny. Já byl tenkrát takový vůl, že mě ani ve snu nenapadlo podezření, jak to, že mu byla povolena návštěva NSR. Kdo by také nasazoval příteli psí hlavu, s nímž se dělí nejen o své životní zážitky a názory, ale i o finanční výtěžek společné práce. Po týdenní odmlce mi pak u poražených uschlých smrků vyřizoval pozdravy od Jedličky a Diviše. Co to měl za náтуру, že se těm dvěma chlapům, kteří mu posílali léky pro jeho ženu, mohl v Mnichově dívat jako špicl do očí?

Udání „ideodiverzního“ éteru bylo nasměrováno především na moje datlování na staré Underwoodce. Jakou sbírku Diviše jsem na deseti průklepácích rozmnožoval, už se nepamatuji: Sursum, Thanatea vyšly ještě před 68 rokem, snad Teorii spolehlivosti. Na Baráku jsem předčítal Divišovy verše z důvodu, abych undergroundáky orientoval také jiným směrem, než je rocková muzika. Podvodnému ideodiverzantovi „Vavřincovi“ jsem trouba jednu kopii také věnoval.

S Jedličkou, jak jsem už uvedl, jsem se naposled viděl v roce 1969. Vyvezli mě společně s Divišem autem na mnichovskou výpadovku

směrem do Čech při mém stopu z Paříže do Prahy. S Divišem jsem se ještě setkal v Praze na výstavě Míly Mouchy v Mánesu, konané v roce 1998. Objali jsme se přátelsky, ale téma Anděl nepadlo. Nevím, jestli o jeho spolupráci S-StB věděl. Když, tak určitě ne v takovém rozsahu jako vím dneska já. „Vavřínc“ byl ale v NSR již předtím několikrát, jak jsem se dozvěděl, a nedávno mi Míla Moucha sdělil, že v šedesátých letech před okupací vycestoval také do Itálie. Díky nezabráněnému ničení estébáckých svazků na konci roku 1989, zůstane celkový rozsah jeho konfidentství neznámý...

Záznam „Vavřínce“ z 10. 4. 1979:

*Začátkem měsíce dubna se sešel pramen s KOSTÚREM Jiřím, který mu v rozhovoru sdělil mimo jiné, že jel nedávno na služební cestu se svým garážmistrem, který mu konečně potvrdil, že v době odvolacího soudu CHMELA byl KOSTÚR skutečně zdržován úmyslně pod záminkou opravy vozidla, aby se nemohl zúčastnit tohoto soudu. *(Za to garážmistr nebyl určitě pochválen...)*

Dále pramenu sdělil, že měl možnost si přečíst obhajovací řeč pravicového exponenta M. Šabaty a obhajovací řeč jeho advokáta při řízení se Šabatou. *(Je nutné si opravit M. na J. Šabata, který se jmenuje Jaroslav. Chybička se i StB vloudí, podstata ale zůstává stejná. Pravicovým exponentem jsem ho nenazval já a snad ani „Vavřínc“, to StB házela její hantýrkou všechny do jednoho pytle. Šabata byl před okupací v Brně velké komunistické zvíře a ani po listopadu svoje levicové ledví moc nezměnil.)* Tyto materiály měl možnost číst ve společnosti na Pruněrovsku kam často dojížděl.

KOSTÚR se rozhovořil o ČERMÁKOVĚ, který se měl odstěhovat v březnu 1979 ze svého přechodného bydliště do Prahy na adresu trvalého bydliště. V Praze zatím nikde nepracuje. Údajně chtěl pracovat v nějakém ústavu mechanizace, ale že údajně nedošly včas materiály, tak toto zaměstnání nesehnal. *(Údajně KOMÍNEK je vůl.)* V současné době uvažuje o zaměstnání jako řidič autobusu. V ČERMÁKOVĚ bytě v Litvínově je nyní bez přihlášení nastěhován KOSTÚR se svojí přítelkyní, která pochází z BÍLINY. Jméno této přítelkyně pramen nezjistil.*

Jak je dokumentováno, StB shromažďovala veškerý informační materiál, i kdyby mělo jít o sebe pitomnější drb. Hodilo se jí do krámu všechno a pak tím zájmovou osobu omračovala, že ví jaké má i chlupy na prdeli. Pramen „Vavřinec“ blil všechno, co vlastně ani nemusel. Vždyť byl prověřený a spolehlivý spolupracovník, kterého žádný prověřovací orgán určitě stále nekontroloval. K většině našich kontaktů docházelo u něho v bytě, kde jsem žádného schovaného fízla neviděl, pokud tedy nebyl přestrojený za siamského kocoura, který se mi třel o nohy a kterého Anděl naučil vykonávat potřebu ze záchodového prkýnka. Je to nadsazený přírůstek, ale neodpustím si ho: I Hitler měl rád svého německého vlčáka...

Kdo chce vědět víc o přítelkyni z BILINY, tak mu mohu sdělit, že mě skrz její kosočtverec dlouho informačně nevytěžovala. Byla poměrně brzy z Ferdova bytu vyexpedována i s jejím nábytkem, když jsem se předčasně vrátil jednoho nedělního rána z „objektu na Prunéřovsku“, kam se jí tenhle víkend nechtělo jet, a natrefil jsem na jejího vedoucího z práce, jak křepkým krokem uspokojeného hřebce sbíhá od bytu po schodišti. Její nacionále, pokud je StB zjistila – já se s nimi nemohu pochlubit, protože se mi z paměti dávno vypařily – jí už nebyly k ničemu.

Pozorný čtenář si jistě zapamatoval, že v prezentované ukázce předtištěného formuláře používanéh O-StB pro agentské záznamy je v kolonce místa schůzky „Vavřince“ s operativním pracovníkem podtržena zkratka: PB, tj. propůjčený byt. Z celkového počtu záznamů „Vavřince“ – schůzek bylo 29, což rozloženo od sklonku roku 1978 až do podzimu 1985 nemusí připadat bůhvíjak frekvencovaně, (během posledních třech let se ale konaly všehovšudy pouze dvakrát), – se v PB konalo 19 „pracovních“ posezení. V KB se odbylo jen 8 práskání a v terénu 2.

Držitelé propůjčeného bytu byli také sami tajní spolupracovníci a své byty za úplatu propůjčovali. V komunistickém Československu neexistovali prakticky žádní majitelé bytu jako dneska, pouze nájemníci. Je to jen hypotéza při skartovaných svazcích, ale „Vavřinec“ třeba bydlel zadarmo, neboť nájemní částku za bydlení mu možná refundovala StB. Ve zprávě o Jedličkovi z objektového svazku figuruje jiná Andělova adresa, než kam jsem za ním docházel. Někdy po roce 1970 se tedy přestěhoval na Podkrušnohorskou ulici u konečné rychlodráhy, a protože na Jedličku bylo úkolováno „hloubkové rozpracování jeho styků a spojení“, mohla Anděla mít

StB v drápech už dávno, než jsem se s ním seznámil. Nainstalován tam měl i možná „zadarmo“ ZTÚ Diagram, tj. dlouhodobý odposlech. Tím by siamská kamufláž odpadla, StB by tak měla zaznamenat každý prd. Odposlechu v kvartýru stačilo ale čelit přiložením prstu k ústům na znamení pst a přejít do terénu. Kravál motorové pily by odradil každé nemístně zvědavé ucho...

* ZÁPIS O VÝPOVĚDI

Okresní správa SNB MOST V Mostě dne 23.10.1979

Sepsaný s osobou: KOSTÚR Jiří

Jmenovaný po seznámení s předmětem výpovědi uvádí následující: jak jsem již uvedl, jsem zaměstnán jako řidič Dopravní záchranné služby OÚNZ Most a pracuji pouze na denních směnách, t. zn. že pracovní týden začíná v pondělí a končí v pátek odpoledne. Každou sobotu a neděli mám volnou. Do Prahy jezdím jednak služebně a to v průměru 2 x měsíčně a jedenkrát měsíčně k rodičům. Dne 21.10. 1979 v 19.00 hodin jsem odjel autobusem ČSAD z Litvínova 6 /konečná stanice rychlodráhy/ do Prahy, kam jsem přijel ve 21.30 hodin. Po vystoupení v Praze na Florenci jsem navštívil restauraci U kocoura na Malé straně, kde jsem se zdržel asi do 22.30 hodin. Pokud jsem dotazován, kde jsem se pak zdržoval nebo pohyboval po Praze, odmítám vypovídat z toho důvodu, že si nejsem vědom nijaké trestné činnosti, které bych se dopustil a z toho důvodu neuvedu, kde jsem dále byl. Nevidím důvod, proč bych toto musel do uvedeného zápisu uvést.

Chci však říci, že po příjezdu do Prahy jsem telefonicky z bistra, které je u Florence, volal ústřednu OÚNZ Most, kde jsem požádal spojovatelku o vyřízení žádosti na dispečink Záchranné služby, abych na den 23.10.1979 (*zapisovatelka v datu udělala chybu, správně je 22. 10.*) dostal řádnou dovolenou. Původně jsem chtěl o tuto dovolenou telefonicky požádat ještě v neděli večer z Litvínova, ale jelikož by mi ujel autobus, tak jsem o tuto požádal až z Prahy. Na otázku, proč jsem si tuto dovolenou vyžádal odpovídám, že jako řádně pracující občan tohoto státu mám nárok si vybrat dovolenou kdy-

koliv potřebuji, ale samozřejmě se svolením svého zaměstnavatele. Na otázku, zda jsem měl k tomuto jiný důvod, odpovídám, že ne, i když jsem se z denního tisku a od lidí dozvěděl, že od 22.10.1979 má být v Praze údajně zahájen nějaký proces s Výborem na ochranu (*správně: obranu*) nespravedlivě stíhaných.

Dne 22.10.1979 v dopoledních hodinách, domnívám se, že to bylo asi kolem 11.00 hodiny, jsem se sešel s Miroslavem SKALICKÝM v restauraci Černý pivovar v Praze 2, Karlovo náměstí. S tímto se znám z blízkého okolí okresu Most. Zde jsem se od SKALICKÉHO dozvěděl, že shání akvarijní ryby a tento mě požádal, abych s ním šel do prodejny akvarijních rybek, která se nachází za Palackým mostem na Smíchovské straně. Do této prodejny jsem s ním zašel a odtud jsme šli do prodejny, která se nachází v Praze 2, náměstí I. P. Pavlova. Z této prodejny jsme odešli s úmyslem, že se půjdeme podívat do pasáže Lucerna, a to konkrétně v mém zájmu, jelikož mám zájem o zakoupení nějakého domku a vím, že v této pasáži jsou inzeráty, kde mám také zaplacen poplatek na nahlédnutí do inzerátů, týkajících se prodeje domků. Z náměstí Pavlova jsme šli pěšky a když jsme přišli na roh ulice Spálená a ulice Lazarská, konkrétně před prodejnou Maso uzeniny, byli jsme spolu se SKALICKÝM zastaveni příslušníky VB, požádání o předložení občanských průkazů a odtud jsme byli autem převezeni na oddělení VB do Bartolomějské ulice. Zde se mnou byl sepsán protokol, ve kterém jsem uváděl stejné skutečnosti, které jsou se mnou sepisovány v tomto protokole dnešního dne. Z Bartolomějské ulice jsem byl propuštěn kolem 17.00 hodiny a po propuštění jsem v 18.30 hodin odejel autobusem ČSAD z autobusového nádraží Praha Florenc do Litvínova.

To, že jsem byl v Praze kontrolován a předveden na oddělení VB, jsem si vyvodil z toho, že v místech, kde jsem byl kontrolován, je budova Městského soudu v Praze, kde dne 22.10.1979 byl zahájen proces s příslušníky VONSu.

Jinak nemám, co bych mohl ještě do zápisu o výpovědi uvést. Pozastavuji se nad tím, že je se mnou dnešního dne sepisován protokol, když tento byl se mnou sepsán dne 22.10.1979 v Praze se stejným zaměřením. Pokud jde o jednání příslušníků, kteří dnešního dne se mnou sepisovali tento zápis, nemám k jejich jednání žádné výhrady, jejich chování vůči mé osobě bylo korektní a v tomto směru nemám žádné připomínky ani stížnosti.

Zápis o výpovědi byl započat dne 23.10.1979 o 14.30 hodin a ukončen o 16.30 hodin s tím, že protokolacesouhlasí.... s mojí výpovědí a provedení oprav v protokole nežádám.....

Zápis provedl:
pprap. Honzíková

Přítomen:
kpt. Štola
ppor. Lukeš

Vypověděl:
Kostúr Jiří

* * *

Po zcela prvním kontaktu S-StB v Praze, který jsem s touhle mocenskou institucí v životě měl, jsem byl hned druhý den vyznamenán seznámením se s dalšími jejími osobnostmi. Vyšetřovatel na Bartáku měl civilní ústroj, zatímco kolegové z Mostu měli na sobě vodnické uniformy s červenými výložkami a zlatými hodnostními insigniemi.

Vizáž zapisující pprap. Horníkové mi naprosto neutkvěla v paměti, ale i kdyby to byla krasavice, co s frndou, která slouží zločinnému molochu. Ppor. Lukeš musel mít parametry šedé myši, protože si ho také nevybavuji. S kpt. ŠTOLOU, jenž figuruje v zápise velkými písmeny tak jako vyslýchaný „ideodiverzant“, to byla jiná. Byl černovlasý, s uhrančivým pohledem Mefista, jemuž k podobě příslušníka z vyššího patra pekelné hierarchie chyběla akorát zašpičatělá, čertovská ušiska. Jazyk měl ovšem hbitý a rozeklaný jako had.

Mostečtí estébáci si pro mne přijeli do zaměstnání, aby veřejně demonstrovali jakého elementa má záchranná služba OÚNZ Most ve svých řadách. Po cestě ve služebním vozidle k budově mostecké SNB mi na mojí celkem zbytečně položenou otázku o co kráčí, zazněla od kpt. ŠTOLY obligátní odpověď: „To se dozvíte na služebně.“ Do chvíle usednutí na židli vyšetřovaného snad každá policie uplatňuje vždycky psychologický figl napjatého ticha, který má zapůsobit tak, aby se vyšetřovaná osoba smažila ve vlastní šťávě a dopředu se už klepala jako roztřesený sulc. Na mě ale tenhle otřepaný trik nepůsobil, už jsem se pochlubil svou kriminálnickou minulostí. Jako školák jsem utekl s bráchou také třikrát z domova a naposled jsme vzbouřili celou bezpečnostní osádku v Domažlicích, přes které jsme měli namířeno do Afriky, a i když nás hned zadrželi, zdrhli jsme jim i z nočního umístění v tamním dětském domově. Při výslechu jsem si vykoledoval pěknou facku, když jsem zapíral na-

kreslenou mapu v školním sešitě z šesté třídy a měl jsem po vzoru Syna pluku z románu sovětského spisovatele Valentina Katájeva fialový jazyk od nasliněné inkoustové tužky.

Ze zápisu výpovědi je jasné, o co šlo. Mostečtí estébáci na rozdíl od Bartolomějské, kde byli zavaleni několika přečpanými antony se zadržnými, mě chtěli dotlačit k tomu, abych kápl božskou, že jsem použil den dovolené k tomu, abych se solidarizoval osobně svou přítomností v Praze se souzenými členy VONSu, kterými byli Petr Uhl, Václav Havel, Jiří Dienstbier, Václav Benda, Otka Bednářová a Dana Němcová. Protože jsem byl sebrán se Skalákem na chodníku naproti soudní budově Městského soudu, neměl jsem potřebu troubit, že jsem v ní předtím strávil celé dopoledne. Proto jsem se v Mostě točil stále na tom, co jsem už vypověděl v Praze. Pekelník ŠTOLA se sice snažil mě tlačit ke zdi průpovídkou: „Bud’te chlap, a přiznejte, že jste jel do Prahy kvůli VONSu!“, ale já mám o chlapství jiné mínění a trval jsem na pražské výpovědi.

Důvod, proč jsem se nehlásil ke své solidárnosti, která byla nabíledni, měl příčinu v tom, že ŠTOLA vytáhl na mou drzou nepoddajnost trumf neuznání dovolené. Mně už ji sice ráno podepsal vedoucí, ale věděl jsem, že estébákům stačí zvednout telefon a 99,96 % Čechů bude stát v lati s pokorně smeknutou čepicí. Pochopitelně bych tři dny stržené dovolené za zpětně uznanou zetku, tj. neomluvenou absenci, oželel, ale neviděl jsem důvod, proč tomu hlupácky s tzv. „chlapskostí“ napomáhat. Bylo zřejmé, že ŠTOLA bude u vedení stejně intervenovat, což se potvrdilo, tak bych byl trouba, abych si z nich aspoň krapet nevystřelil.

Cestování autobusem do Prahy nebyla také pravda a i telefonování z bistra na Florenci. Celý víkend jsem totiž strávil na Nové Vísce s naplánovaným pondělním odjezdem ráno do Prahy. Abych to zaka-mufloval, vymyslel jsem si výpovědní legendu. Měla trhlinu akorát v tom, kde jsem v Praze přespal. Rodiče jsem do toho nechtěl zatahovat, když jsem u nich nebyl, proto jsem odmítl v téhle věci odpovídat a nechal otevřenou možnost, pokud by k ní muselo dojít, že jsem v hospodě sbalil nějakou buchtu, která mě na noc vzala k sobě atd. Někdy se fabulační schopnosti hodí nejen při psaní knížek.

Závěrečné cancy o korektnosti příslušníků jsem klidně podepsal, protože ŠTOLA nejspíš usoudil, že hra na zlého muže a dobráckého lidumila by na mě neplatila. Zkusil místo toho zapříst během výslechu ideologický rozhovor, který nastartoval sugestivní otázkou:

„Co máte proti našemu režimu?“ Co jsem mu konkrétně odpověděl, to si moc nepamatuji, ale bylo to asi něco o cenzuře, protože mi odpověděl, že žádná země si nemůže dovolit zveřejňovat všechny informace. Jeho dotaz mi připomněl stejně debilního úředníka na československém velvyslanectví v Paříži, kam jsem se dostavil pro potvrzení, že jsem měl podanou žádost o prodloužení k pobytu. Ten se rozčiloval: „Co má republika z toho, že jste půl roku ve Francii!“ Dokumentoval tak výstižně, do jakých poměrů se zase vrátím, přestože jsem mohl zůstat venku, protože Táňa měla Cyrila připsaného v pasu. Přiletěla ale bez něho díky tomu, že jsem chtěl blb být spisovatelem!

Ke „korektnosti“ musím dodat, že mostečtí estébáci mě jako gentlemeni odvezli do Litvínova, když mě prý po pracovní době zdrželi v Mostě. U litvínovského autobusového nádraží to kpt. ŠTOLA ještě naposled zkoušel s mým chlapstvím, ale znovu neuspěl. „Skutečně jste mě zklamal,“ pokyvoval hlavou. Než jsem konečně osvobozen vystoupil z auta, řekl jsem mu útěšně: „To je mi líto!“

... Ale už je tu nová akce, ačkoliv jiného rázu než doposud, neboť v Praze byl zahájen monstproces se šesti členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Tu neděli jsem seběhl k Ušáku k benzínově pumpě a nahlásil telefonicky do práce na pondělek dovolenou, protože by mi ji jinak nedali, a brzy ráno jsme se Skalákem se hnali gazem na Prahu, setkali se s Vendelínem, Šimakem, Robinem a Kečupem v soudní budově, kam nás ještě ráno pustili, a postávali jsme v přeplněné chodbě a vestibulu přede dveřmi, kde úřadovali orgáni, kteří nikoho bez propustky nepouštěli dál, pochopitelně tady jednací síň nebyla, vybrali tu nejmenší a nejzastrčenější, aby se do ní sotva vešli příbuzní, a tak jsme si sedli na schody a klábosili, objevil se také Čárli (*Karel Soukup*), po hladovce v Polsku, mezi spoustou lidí byl také Jiří Hájek (*bývalý ministr zahraničí, který vystoupil v OSN a žádal pro Československo statut neutrality*) a další známí chartisti a samozřejmě halda nenápadnejch tajnejch, kterým koukalo už z ksichtu, co jsou zač, dělali jsme si z nich prdel a pak někdo objevil na chodbě za okny na druhé straně dvora tu inkriminovanou soudní síň, bylo to ale daleko a v oknech visely záclony, avšak i přesto bylo matně vidět nějaké postavy s bílou páskou na rukávě, nakonec jsme se dočkali, když vedli obžalované přes polední přestávku dvorem, viděli jsme, že Václav Havel, Petr Uhl i ostatní

nejdou nijak zlomení, otevřeli jsme okno a hulákali na ně pozdravy, pohublá Dana Němcová na nás mávla, abychom se ztišili, také se už s námi o okno rvali estébáci, které jsme nechali, aby neměli záminku vyhodit nás z budovy pro výtržnost, v tu chvíli jsem si vzpomněl na Reportáž psanou na oprátce, kde Julda Fulda zdraví zařatou pěstí spoluvězně na Pankráci, a připadlo mi komické, jak se historie obrátila a jak si to komunisti nenávratně posrali, ale to už jsme se Skalákem vypadli na oběd a za námi a Magorem a Tomínovou se ke Karláku plazila při chodníku černá šestsettrojka a uvnitř si jeden estébák mohl zlomit prst o spoušť foťáku, jak s ním zběsile cvakal, naproti soudní budově měli také chytráci na činžáku zabudovanou televizní kameru, prostě moderní šerlokové, do budovy nás však potom už nepustili a Pavelka vylítl ze dveří jako namydlený blesk, uniformovaní fízlové nás začali odtlačovat od budovy na druhou stranu ulice a s Vlastou Chramostovou jeden cucák estébák něžně lomcoval o zeď, což mi připomnělo jeden starší český film, ve kterém s ní podobně zacházel gestapák Böhm.

Za zábradlím na rohu jsme moc platní nebyli, tak jsme se šli se Skalákem cournout Prahou, vrátili jsme se asi za hodinu a zrovna se tam horda policajtů tahala s finskými novináři o foťáky, šli jsme kolem a hned po nás dva skočili a cpali nás do žigulíka, na Bartáku jsme pak viděli, že tu nejsme sami, Robin se na nás zubil z antonu s dalšími kluky a holkami, potom si každého samostatně vzali do prádla a zrzavej koumes mi kladl otázky jako žákovi z první třídy pomocný, oplácel jsem mu stejně a počítal stříbrné nitky ve vousech Stalina, kterého tam měli pověšeného na zdi, po dvou hodinách mě pustili a šel jsem čekat na Skaláka k Němcům do Ječný, měl jsem docela radost, že jsem byl v Bartolomějský na pokecu, protože jsem měl z toho postávání na soudě blbý pocit, že to k ničemu není, a druhý den si pro mě přijeli do práce další dva rozumbradové, kteří mi potom po měsíci chtěli změnit uznanou dovolenou na zetku, ale přišli s křížkem po funusu, i když urgovali u samého ředitele nemocnice, jenže smutné je, že je to všechno jako když prdne proti těm pálkám, které těch šest dostalo.“

(Úryvek z knížky „Satori v Praze“)

Pramen „Vavřinec“

Záznam ze schůzky 8. 11. 1979:

* Jiří KOSTŮR navštívil pramene den před soudním procesem s členy organizace tzv. Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (*to je Vavřincova mýlka v dataci, bylo to v pátek, o víkendu před pondělním soudem jsem byl na Nové Vísce*), a sdělil mu, že za každou cenu se chce zúčastnit v soudní budově v Praze tohoto procesu na znamení solidarity s hnutím. Předal pramenu klíče od ohrady se psy, aby je krmil, dopis pro manželku Táňu do Špindlerova Mlýna (*správně má být Pec pod Sněžkou*) s tím, aby si přijela pro psy, kdyby se do pátku neobjevil. Dále sdělil, kde má klíče od bytu, kde má peníze a vkladní knížky, a aby za něj platil nájem po dobu věznění.

Den po skončení procesu KOSTŮR telefonoval pramenu, kde sděloval, že se vrátil z Prahy a že se sejdou večer v restauraci a že přijede rovněž Ferdinand ČERMÁK. V ten den se také všichni tři sešli v kavárně v Litvínově, kde KOSTŮR líčil své zadržení v Praze. K vyšetřování v Praze v Bartolomějské ulici se vyjádřil tak, že prý mu dali možnost, aby z nich udělal voly, tak prý to udělal. Dále líčil své předvedení a vyšetřování v Mostě na SNB. O tomto se vyjádřil, že vyšetřovatel se snažil mu promluvit do duše, ale to že se mu nepodařilo, že on je přesvědčen o správnosti svého počínání. Dále žádal KOSTŮR na ČERMÁKOVĚ, aby mu potvrdil, že u něj v Praze spal. ČERMÁK však toto odmítl s poukazem na rodinu. Dále KOSTŮR hovořil, že v Praze po propuštění z vyšetřování odešel do rodiny odsouzené Němcové z Prahy. (*Dana jako jediná dostala podmínečný trest.*)

Do Prahy měl odjet spolu se SKALICKÝM Miroslavem a to vozidlem zn. Gaz, které je údajně majetkem společnosti scházející se na Nové Vísce.

Dne 31.10.1979 se pramen setkal s KOSTŮREM a tento mu sdělil, že byl v objektu Nové Visky, kde se pořádal koncert Protest-hudby. Mezi jinými byla přítomná i část členů skupiny Plastic People of Universe a také Dana NĚMCOVÁ. *

„Vavřinec“ vsutku práskal výsostně, rozkošná je ta poznámka o volech. Divím se, že také neuvedl, že jsem se o ŠTOLOVI vyjadřoval jako o tutovém kretěnovi. Později si to ale vynahrátil, i když v jiném směru...

Mojí Achillovou patou S-StB byla moje zvířata. Napřed novofundland'ák Cherry a čuvač Don, pak v dalším čase ovce a dokonce i kuň. Svým způsobem to byl hazard exponovat se jako oponent komunistických pořádků a přitom žít životem blízkým přírodě a oproštěným od civilizačního balastu. Na Aljašce, v Kanadě, ve skandinávských zemích by mi politika byla určitě ukradená, jenže v normalizačním Československu bych to považoval za zradu sebe samého. Zazdít se někde v lesích a jen si pěstovat ovečky s klapkami na očích, to prostě nešlo, stejně by se mi totalitní spiknutí všeho schopných s neschopnými pletlo neustále do života. Abych rezi- gnoval na to, že si odepřu potěšení komunikovat i s jinými bytostmi, než jsou lidé, to bych považoval za naprosté vyklizení osobních pozic. O sebe jsem starost neměl, tížila mě jen odpovědnost, o níž mluví Saint-Exupéryho liška v rozhovoru s Malým Princem.

S tím krmením psů to bylo jinak. „Vavřincovi“ jsem sice dal klíče od výběhu v zahrádkářské kolonii, ale na starosti je měla mít především mladá holka, která bydlela v přízemí domu jako on. Ta se bezmezně zfanfrněla do Cherryho, když jsem s ním chodil k Andělovi a brala ho na procházky, aby na mě nemusel čekat přivázaný u klandru. Pak jsem si dovezl i Dona z Krkonoš a to potom chodila s dvojicí „black and white“ po přehlídkovém molu litvínovských ulic. Říkala si Darina a jinak se jmenovala Dana Pecháčová a bude o ní ještě řeč. Předeseílám, že „pramenem“ nebyla.

Ferdovo odmítnutí potvrdit nocování u něho ve Ždanovce na Praze 6 se dá chápat: měl malé mimino s jeho druhou ženou Pavlou. Myslel jsem to jen jako sichrovku pro případ, že by ŠTOLA chtěl ve věci vrtat pod případnou legendou nějakého kriminálního trestného činu, k čemuž dost často StB přistupovala jako s otravnou šikanou. ŠTOLA ale bojoval prozatím jen na frontě o zetku s vedením nemocnice a o výsledku jeho snahy jsem se už zmínil. Neznám podrobnosti, nicméně je vidět, že ne každému vedoucímu pracovníkovi podklesávaly před StB kolena. Takže po 29 letech oceňuji tehdejšího ředitele OÚNZ Most aspoň dnes.

Z Ferdy se stejně brzy na to stala „realizovaná osoba v akci Škor-pion“. Bručel na Pankráci, kde jsem ho navštívil jako bratranec a

kupodivu to prošlo. „Škorpiona“, Ferdův umělecký pseudonym z dílny StB, nastartovalo, když jsme s Ferdou začali točit film o panu Jíšovi, známé svérázné figurce z Lomu. Já jsem tohoto hrabalovského pábitele ještě znal z doby, kdy bydlel v malém baráčku při silnici, vedoucí k dnes zlikvidovaným Libkovicím. Dříve tudy jezdil pražský autobus přes Bílinu a panu Jíšovi někdy počátkem 70 let domek zbourali z důvodů, že tady dělá městu Lom, rudé hornické díře, ostudu.

Dvorek u domku pana Jiší byl světem, o němž se André Bretonovi, surrealistickému teoretikovi, ani ve snu nesnilo. Bývalý železničář tam měl uskladněno spoustu starých krámů a haraburdí, kterého se lidé zbavovali vyhozením a u něho už nepotřebné a opuštěné věci nacházely nejen poetické setkání: „deštníku se šicím strojem“, ale i ztracené teplo lidské dlaně. Mezi rozlámanými torzy skříní a stolů, na nichž např. urvanou hlavu dětské panenky pan Jiša orámoval rezivým zbytkem obroušené kosy, pobíhalo dvacet psů, stádečko ovcí a koz a na střeše z gumových pruhů z pasu z povrchového dolu bublalo velké hejno holubů. Nezapomenutelné je i to, jak ňafalská rojnice, roztažená přes celou šířku hlavní lomské ulice, doprovázela zapřaženého koníka, jenž měl podle pana Jiší pocházet ještě od Rusů v roce 1945.

Z té pouliční směsi vořechů, které lidé panu Jíšovi přehazovali přes plot, aby se jich zbavili, jsem si pořídil prvního psa v mém životě, černobílé štěně fenku Punt'u. Pan Jiša byl i skvělý pábitelský vypravěč, tak jsem k němu chodil poslouchat přes vrátka příběhy třeba o tom, jak se potkal s Hitlerem na pardubickém nádraží... Loučil se se mnou pokaždé větou: „Tak zas příd'te někdy na táčky!“ Kdo z dnešních mladých neví co to je, tak to byly hovory při draní husího peří, rozhlas a televize 19. století.

S Ferdou jsme spolu už natáčeli na amatérskou šestnáčku film „Dům v lese“, inspirovaný mým životem na Barabě. Hráli jsme tam s Cyrilem a Ferda vyhrál krajskou cenu amatérského filmu. Pak sám natočil dokumentární fresku o zbouraném starém Mostě „Město Er“, doprovázenou hudbou ze stejnojmenné desky Michala Prokopa a skupiny Framus Five. V Českých Budějovicích s ním vyhrál jednu z cen celostátní amatérské soutěže. Začali jsme spolu také natáčet povídku Jacka Londona „Oheň“, ale z nedostatku sněhu jsme točení nedokončili. Film o panu Jíšovi nám zarazila StB, která mu naku-

kala, že natáčíme film o tom, v jaké bídě žijí lidé v Československu, který chceme poslat do NSR. Pochopitelně vystrašený stařík se lekl, odmítl se dál filmování zúčastnit a za nějaký čas S-StB narukovala k Ferdovi do bytu na domovní prohlídku. Kotouče s roztočeným filmem zabavila, a protože se v bytě našly i nějaké věci z mosteckého muzea, tak si na něm smlsla, přestože je měl legálně k dispozici. Ředitel a i ostatní zaměstnanci muzea změnili původní výpovědi a bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pod krycím označením „Akce Škorpion“. Takhle se v komunistickém Československu „realizovala“ kultura!

Mimo prvního záznamu „Vavřincových“ randění s ppor. Komínkem, jsem vynechával stereotypní body, které se v nich stále vyskytují. Pro připomenutí je nyní uvedu:

* 2/ Zpráva navazuje na předchozí poznatky týkajících se nepřátelských postojů KOSTÚRA a společnosti ve které se pohybuje na Nové Vísce (*vynechanou interpunkci jako v předešlých případech Komínkovi neopravuji*). Operativní význam spočívá v tom, že vyjadřuje KOSTÚROVU reakci na soudní proces s rozvratníky, aktivní solidaritu s nimi a přítomnost jedné z obžalovaných osob při procesu Dany NĚMCOVÉ ve společnosti v objektu Nové Visky, který je v operativním zájmu II. odboru StB. NĚMCOVÁ, která je v podmíněném trestu za rozvracení vyhledává nadále styky s osobami podobného zaměření.

4/ Zpráva bude předána orgánům II. odboru O-StB Most k vlastnímu vyhodnocení a případnému využití (*záznam byl sepsán až 14. 11., proto to zdržení s neuznáním dovolené*). Agent bude okrajově zaměřován dále k této problematice. (*To je dobrá zpráva, necháme se ale překvapit. Na co je tedy však hlavně zaměřován?*) *

V bodě 5/, kde je soupis osob v záznamu, figuruje u Ferdy už zaměstnaní jako řidič. Vozil nebožtíky u Pohřební služby. Veškeré záznamy spolupodepisuje jako předešle a i nadále průběžně náčelník O-StB Most npor. LABUŤ Milan.

Pramen „Drtina“

Ted' začne defilé agentů, jejichž jména jsou pro mě naprosto neznámá. K „Drtinovi“ mi Archiv bezpečnostních složek, oddělení

operativních svazků kontrarozvědky a vyšetřovacích spisů, napsal:

* 3. k osobě s krycím jménem „Dratina“ (nalezen Jiří Mika, bez uvedení data narození, zda totožný?) nebyl dohledán zachovaný svazek. *

To znamená, že svazek byl zničen. Zda je Mika totožný nevím, v Cibulkových seznamech nefiguruje. Na oficiálních seznamech agentů a spolupracovníků nebyla na internetu stránka k dispozici, tak na nějaké další vyhledávání jsem se vykašlal. Jeho jméno mi nic stejně neříká, i když ze záznamu plyne, že se musel při mé služební cestě do Prahy také nacházet v osobní dodávce Škoda 1203, se kterou jsem jezdil. V záznamu je u „Drtiny“ podtržen agent s číslem svazku 595, řízen operativním pracovníkem kpt. ŠTOLOU Mir. Schůzka se konala dne 12. listopadu 1979 a záznam byl pořizen 25. 11. 1979. Serióznost spolupracovníka byla označena jako prověřený.

* Dne 9.11.1979 byla uskutečněna služební cesta do Prahy za účasti řidiče Jiřího KOSTÚRA, technika OÚNZ ing. Rudolfa MRÁZKA. KOSTÚR sdělil, že dne 22.10.1979 se motal kolem Městského soudu v Praze, když zde byl proces s HAVLEM a spol. O datu konání procesu věděl předem. Zde byl zadržen, vyšetřován v Bartolomějské ulici a později i v Mostě. Byl informován o tom, že HAVEL mohl sice vycházet z bytu, ale vždy jen v doprovodu příslušníka StB, v bytě byl stále hlídán a jeden z příslušníků mu docházel i pro nákup. Ing. Mrázek mu v diskusi přizvukoval a sympatizoval s jeho názory. Ani jeden ani druhý se netajili tím, že jsou informováni západním rozhlasem, který KOSTÚR poslouchá pravidelně a ing. MRÁZEK údajně občas.

KOSTÚR se dále pochlubil s tím, že v AUTOBAZARU v Praze koupil starší vůz ŠKODA 1202 zelené barvy za 11.000 Kč. S vozidlem měl prý menší autohavárii a tak si byl dne 11.11.1979 pro auto s tím, že si ho nechá opravit v autodílnách OÚNZ Most. Dne 9.11. měl toto vozidlo zaparkované v Praze – Holešovicích, před domem, kde bydlí jeho rodiče. *

„Drtina“ práskal tedy i na Mrázka. Ten si vyžadoval na služební cesty do Prahy jenom mě ne kvůli „ideodiverzní“ spřízněnosti, ale proto, že jako bývalý Pražák jsem se v ní vyznal. U nacionálíí Mrázka byla v záznamu poznámka: v roce 1970 vyškrtnut z KSČ.

Kdo byl „Drtina“, se můžu jen dohadovat. Do Prahy jsem vozil dost ouřadů z vedení nemocnice, jejichž jména se mi v podstatě hned vykouřila z hlavy. Byl tam se mnou i garážmistr, ale ten se Mika nejspíš nejmenoval, i když jeho jméno nevedu už také v patrnosti. Ať už to byl, kdo chtěl, byl to práškač a basta fidli. Jeho lidské slabosti a morální dispozice mě nezajímají!

Pěkná je jeho formulace: KOSTÚR se dále pochlubil... U té staré kraksny se tedy nebylo čím vzhledově chlubit, např. zadek byl nakloněn k jedné straně, protože tlumicí pružení mělo už „unavený“ materiál. „Ropucha“, jak ji pojmenovali vtipálci z Nové Vísky, ale jezdila a sloužila mi řadu let. Ten tehdejší „minivan“ jsem si pořídil především kvůli psům, abych na cesty do Vísky či jinam nebyl odkázán na železnici nebo autobus, kam jsem s dvěma velkými hafany nebyl kolikrát pro obsazenost vpuštěn. Prostor pro Cherryho a Dona jsem zvětšil sklopeným zadním sedadlem a jejich přerývané dýchání s vyplazenými jazyky mi nahrazovalo autorádio.

Na nehodu, o které „Drtina“ mluví, si nevzpomínám. Každopádně byl ale dobře informován, když věděl, že za dva dny jsem si jel do Holešovic převézt „Ropuchu“ do Mostu. Udání, že chci využít služeb autodílen, tedy zadarmo, nebylo pravdivé, servisní prohlídka jako seřízení předstihu a ventilů atd. koštovala flašku automechanikům, kteří si vehikl vzali do prádla až po pracovní době. „Drtina“, podle bodu 4/ „agent je nadále na osobu KOSTÚRA zaúkolován“, už nevěděl, jak mi přisolit, tak za měsíc 10. prosince 1979 oznámil v terénu ŠTOLOVI Mir. velikou novinu:

* Řidič OÚNZ Most KOSTÚR Jiří, vlastní zelené auto tov. zn. ŠKODA 1202, SPZABP 7280.

Při služebních cestách má možnost se pohybovat prakticky po celé ČSR a často sám, takže je nekontrolovatelné, co během cesty dělá. Například dne 19. 20.11 vykonal trasu Most – Hr. Králové – Brno – Olomouc a zpět. Jel úplně sám. *

„Drtina“ byl skutečně horlivec, takže dělal dokonce i vlastní závěry, na které by ŠTOLA zajisté sám nepřišel... Ve zprávě je to také oceněno:

* 2/ Operativní význam zprávy spočívá v tom, že informuje o možnosti KOSTURA pohybovat se po celé ČSR jako řidič OÚNZ Most. *

Další zhodnocení už bylo v kompetenci operativního kpt.:

* 4/ Zprávu v opise předat do obj. sv. 10571/14, dále do obj. sv. 18096 – RO – ppor. Lukeš (*další řídicí orgán?*). Provést opatření na ředitelství OÚNZ Most, aby KOSTÚR neměl možnost pohybu po ČSR. *

ŠTOLA se znemožněním mých služebních cest po ČSR dopadl u vedení nemocnice stejně jako v případě neuznání dovolené. Trasu Most – Hradec – Brno – Olomouc jsem si párkrát ještě zopakoval, dokonce jsem vzal na společný výlet ještě spolubydlicí bílinskou krasavici. Do Prahy jsem jezdil imrvére, protože jsem byl, jak jsem už uvedl, jedině já vyžadován, aby si úředníci mohli v Praze pohodlně nakoupit a neztrácet čas blouděním s řidičem, neznalým pražských dopravních poměrů. Jezdil jsem také do Výzkumného ústavu jaderné fyziky v Řeži u Prahy pro sterilizovaný lékařský materiál. Prostě ŠTOLA neměl očividně u ředitelství OÚNZ Most náležitý respekt, což je skutečně u StB něco nevídaného.

V bodě 5/ se k mým nacionáliím, které se neustále opakují v každém záznamu, od teďka přidává:

* ...přivrženec a zastánce signatářů CHARTY 77 (*ejhle, velká písmena...*) a VONSu, navrátilce do ČSSR po roce 1968. (*Operativní záběr se rozšiřuje...*) *

Zpráva pochopitelně končí ŠTOLOVÝM jednoznačným konstatováním:

* 6/ Poznatek hodnotím jako seriózní, byl předán agentem, který je zkušený a prověřený. *

Pramen „Olaf“

Tento „pramen“ je prozatím bezejmenná práskačská veš, protože stále ještě čekám na email z badatelný ABS, jaké je jeho ctěné jméno. Snad informace po internetu přifrčí už brzy, nyní tedy sdělím aspoň číslo jeho svazku, jenž byl nepochybně skartován. Je to: 6907. Agent „Olafa“ řídil por. Sikyta také z II. odboru O-StB Most a schůzka se konala dne 20. 12. 1979 v služební místnosti.

* Beseda v Oblastním domě kultury v Ústí n.L. k tvorbě severočeských autorů.

Dne 4.12.1979 se měla v Oblastním domě kultury v Ústí n.L. uskutečnit beseda k tvorbě severočeských autorů. Jedním z autorů byl i Václav DUŠEK. Besedy se měli zúčastnit redaktoři z Prahy a to redaktor Tvorby Jaromír PELC, který se omluvil pro nemoc a redaktor Světové literatury dr. Vladimír NOVOTNÝ, který se bez omluvy nedostavil. Beseda se nekonala, vedly se pouze diskuse o další činnosti Literárního klubu. Hlavní proslov o další činnosti měl Jan SUCHL. Besedy se zúčastnil i Josef VOLÁK.

Klub autorů má dosud 12 členů. Při besedě, na naléhání Oty DUBA, byla probrána jednotlivá jména a pravděpodobně dojde k vyloučení některých méně aktivních členů, zejména Jiřího KOSTÚRA z Lomu. Kritizovaná byla i neúčast pražských redaktorů, zejména dr. NOVOTNÉHO, který se neomluvil. *

To je tedy pro mě novinka, které jsem se srdečně zasmál. Drobně se mi z Alzheimerovy mlhoviny něco připomíná, nejspíš jsem potkal

Voláka, který mi referoval, že to mám pro další publikační možnosti pěkně polepený. Ze severočeského autorského okruhu jsem vyloučen nepochybně byl, protože pozvánky, když jsem zakotvil znovu v Lomu v roce 1976 (o pokusu nápravy vztahu se Silvestrou, matkou roční Jany, padne ještě „nepramenná“ zmínka), mi pošta žádné nedoručovala. Pokud předtím ano, stejně bych je nemohl využít, když jsem v Krkonoších provozoval pokládání řady rekreantek, servírek, pokojských do pozice nznak. I tak silně pochybuji, že bych se trmácel do horoucích pekel mezi normalizační literární šíbrý.

Je zajímavé, že ještě v roce 1979 tvořili v Severních Čechách publikující autoři počet pouhých 12 kusů a to někteří včetně mé maličkosti měli laxní přístup ke kolektivním akcím typu uvedené besedy. Mimo Voláka jsem se s žádným nikdy neviděl a tak ani nevím mimo uvedených jmen v agentském záznamu, kdo to byl. Já jsem se stal členem Literárního klubu, aniž jsem o tom věděl, zmíněnou sbírkou básniček „Roční doby“. Ta zahajovala ediční řadu První verše, knížek mladých začínajících poetů, i třicetiletých jako jsem byl já. Jestli jsem s ní vytrhl trn z paty publikačnímu vakuu po normalizačních autorských čistkách se nedomnívám, a ani jsem nepřišel k horentním penězům. Cena výtisku byla 5 Kč, náklad dosahoval 500 kusů, na výši honoráře se už nepamatuji, jistě byla jako když se plivne do rybníka. Navíc jsem měl kliku, že knížka vyšla na počátku 70. let, a i když byla naprosto apolitická, o přírodním světě Krušných hor, nechal ji přesto Volák alibisticky zaštitit lektorským posudkem socialistického barda a budoucího národního umělce Miroslava Floriána. Ten ji milostivě pustil do tisku, což mu, musím se přiznat otevřeně, v žádném případě nevytýkám....

Nekonané konané besedy, jak je z agentského záznamu patrné, se zúčastnili čtyři přítomní. Vlastně pět, poněvadž je nutné započítat i „Olafá“, který si také vyslechl hlavní proslov ředitele Severočeského nakladatelství Jana Suchla z Liberce (ročník 1928). Jak jsem se dočetl v bodě 5/, byl také předsedou odbočky Svazu českých spisovatelů, takže musel být kovaný soudruh. Žádnou knihu jsem od něho nikdy nečetl, ale je zřejmé, že jeho tvorba byla poplatná normalizační atmosféře. Na internetu jsem se dočetl, že v polistopadové době se stal vlastníkem libereckého nakladatelství Erika a v letošním září pořádal ve Volyni, pochází z Vimperka, autogramiádu knížky o Šumavě. Doufám, že ho už přešlo bratříčkování se sovětskými soudruhy lovci z Altaje, o němž psával v husákovské éře.

Dílo doc. MUDr. Oty Duba, CSc., je také pro mne naprosto neznámé, vím akorát, že jeho prózy se odehrávaly v lékařském prostředí. Jeho naléhání na proprání nedostatečné docházky nepřítomných členů klubu svádí sice ke srovnání s jistým jmenovcem z Haškova románu „Dobrý voják Švejk“, ale já se spíš kloním k názoru, že MUDr. Dub (1919–1987) měl rád nejen správně seřazené skalpely. Když nechodíš na schůze, nedodrжуješ pořádek, tak jaký saky paky s KOSTÚREM...

O nemocném Jaromíru Pelcovi vypovídá už redaktorská příslušnost k hlásné troubě normalizačních kulturních pořádků. Vladimír Novotný, který se neumí omlouvat, mi ze Světové literatury není znám, nicméně jestli je to ten Vladimír Novotný, který vcelku příznivě recenzoval v Knižních novinkách v roce 1993 „Satori v Praze“, tak toho musím za to pochopitelně chválit. Nedávno se mi ale dostal do ruky časopis Ztichlá klika č. 5, který vydává majitel stejnojmenného antikvariátu na Betlémském náměstí v Praze Honza Placák, starší bratr Petra Placáka. V časopise je zveřejněn Honzův článek, který vyšel ve studentském periodiku Babylon a který nesmlouvavě zadupává do země francouzského existencialistického filosofa a spisovatele JeanaPaula Sartra. Honza pro srandovní konfrontaci otiškl i kritickou reakci Vladimíra Novotného, který neunesl velice ostrohanu této osoby moderní kultury, jak se o Sartrovi vyjádřil. Že Novotný ještě dneska blouzní o tom, jak turisté vyhledávají v Paříži kavárničky, v nichž Sartre sedával a psal, to nechám stranou. Zajímavé ovšem je, že zapomněl, jak se tento evropský velikán a myslitel v šedesátých letech rochnil v dialogu s marxismem a horoval pro „Ostrov svobody“, Castrovu Kubu. Musím souhlasit s kamarádem Honzou: Sartre byl „...ohavný skřetí zmrd...“!

O Volákovi jsem už mluvil. Od odstěhování z Mostecka na začátku 80. let jsem nic o něm neslyšel, tak jsem si ho proklepl také na internetu. O jeho publikování od devadesátých let tam není prakticky žádná zmínka a předchozí období je pojednáno také dost skoupě. V elektronické nabídce antikvariátů figuruje z té doby pro mě neznámý „Dům na hřbitově“, vydání neuvedeno, a v roce 1989 vyšla nějaká dobrodružná kniha z jeho cest do SSSR, kam jezdil lovit motýly. Nedávno mi říkal Míla Moucha při vernisáži jeho výstavy v Českých Budějovicích, že se Volák má žít svými entomologickými sbírkami. Jestli myslel ještě teď nebo když s ním mluvil po 90. roce v Litvínově, to už teď nevím. Třeba ale, když nejsou o něm nijaké pu-

blikační údaje, je zašitý v nějakém Putinovském gulagu, tak jako ti dva čeští broukaři v Indii...

Málem bych zapomněl, na internetu bylo prezentováno, že v roce 1969 vydal Volák v mosteckém nakladatelství Dialog knížku „Vyšla hvězda nad Betlémem“. Udaný žánr zní: Pro babičky. V obnoveném Dialogu v roce 1990 vyšel znovu „Život Pána Ježíše Krista“, ale antikvariát žánr neuvádí, takže není jasné, jestli je to: Pro dětičky, nebo kohokoliv jiného. Zajímalo by mě, zdali obnovené vydání vyšlo před úmrtím Jedličky, nebo až po něm. V Litvínově je po panu Josefovi alespoň pojmenovaná ulice...

Z agenturně sledované besedy zbývá ještě poslední účastník Václav Dušek. To byl Pražák z Karlína, kterého jsem osobně neznal, podle nacionálií v „Olafově“ záznamu bydlel přechodně v Krupce u Teplic. Prvně jsem o něm slyšel od Voláka, který se rozplýval nad jeho rukopisem „Tuláci“. Já ten text četl, nejspíš mi ho Volák zapůjčil, a musím říct, že ten příběh party mladíků, kteří chtějí přes Polsko a pak Balt zdrhnout do světa, byl skutečně dobrý. Myslel jsem, že se „Tuláci“ nedočkali kvůli začínajícím normalizačním poměrům knižní podoby, ale podle internetu knížka s tímto titulem vyšla v roce 1978. Zapůjčil jsem si ji, ovšem už je to uhlazená, naprosto jiná verze. Dušek pak hrál jednu z hlavních autorských rolí v severních Čechách, ale jeho Tadeáš Falk v knížkách „Panna nebo orel“ nebo „Druhý dech“, který byl i zfilmován, byl nanicovatý odvar, šitý na míru změněným kulturním podmínkám po 68 roce. Nicméně lze přiznat, že to zcela vyložené literární sračky nebyly, i když v podstatě šlo jen o výdělečné řemeslo. Chyběla tomu základní idea, kvůli které se má psát: pravda.

K „Olafovi“ byla ŠTOLOU učiněna poznámka, že agent je i nadále k osobám zaúkolován. Nevím, jak u ostatních, ale mě si vzal do huby na konané schůzce 25. 1. 1980:

* Pramen sdělil k osobě KOSTÚRA Jiřího, že v době procesu v Praze se členy VONSu se KOSTÚR buď úmyslně, nebo náhodou zúčastnil nějakého shromáždění a v této souvislosti měl být v Praze zadržen přes noc (*ústní podání fabulačně narůstá...*) a vyšetřován. Po návratu domů, měl být vyšetřován i v Mostě. Měl s ním být proveden pouze nějaký pohovor, nebo výslech. Tuto zprávu se pramen dozvěděl od VOLÁKA Josefa, kterému se o tomto KOSTÚR zmí-

nil. Pramen hovořil s VOLÁKEM dne 21.12.1979 při cestě do Ústí n.L. *

Kpt. ŠTOLA měl k ruce už tři svědectví, prokazující mou nechlapskost. Je nutné ocenit, že měl profesionální trpělivost dravce, který s napjatým chvěním slabin a vtisklý do terénu se nechce unáhlit před závěrečným skokem. Lhát, utíkat, kličkovat, ale patří k právu lovené zvěře.

Náhončí „Olaf“ přeci jen získal své jméno, v internetové poště se mi po měsíci konečně ozval ABS, oddělení archivních fondů Státní bezpečnosti se sídlem v Kanici:

* Vážený pane Kostúre,
kolegové nám sdělili, že Vás mj. zajímá osoba Vladimíra KOVÁČE – FARSKÉHO (agent „Olaf“), k němuž je u našeho oddělení uložen tento archivní materiál:

fond A 11 (Odbor pro mezinárodní styky FMV) inv. j. 400 – KOVÁČ – FARSKÝ Vladimír, ČSSR st. příslušník, prověrka jeho pobytu v MLR (r. 1961)

Tato archiválie Vám bude zaslána k prostudování do badatelný Havelkova v Praze. Na našem oddělení se však nachází ještě spisový materiál StB (plány práce, vyhodnocení činnosti, zprávy z kontrol apod.) a není vyloučeno, že by v nich mohla být k výše uvedené osobě nějaká zmínka, i když to samozřejmě není jisté. Chcete, abychom se podívali i do tohoto typu materiálů? Upozorňuji, že i v případě, že by se něco našlo, nejednalo by se o svazek, ale skutečně pouze o stručné zmínky.

S pozdravem Mgr. Světlana Ptáčnicková, vedoucí oddělení. *

K „Olafovi“ mi stačí samozřejmě jen jeho jméno, které mi tak jako tak nic neříká. KOVÁČE – FARSKÉHO jsem protáhl též internetem, ale ten o něm a jeho nějaké publikační činnosti naprosto mlčí. Třeba v Severočeském nakladatelství vykonával jen funkci uklízečky.

Zmínka o fondu A 11 (Odbor pro mezinárodní styky FMV) může znamenat, že „Olaf“ by mohl být i agentem I. správy StB, rozvědky v zahraničí, k čemuž odkazuje i prověrka jeho pobytu v Maďarsku,

kde v roce 1956 propuklo protikomunistické povstání. Prozatím je to jen spekulace, protože badatelně ABS jsem zadal vyhledání ještě řady položek, např. personální svazky téměř 40 příslušníků StB, které jsem nějakým způsobem pracovním vytížil, a tak si všechno chci prostudovat souhrnně, abych nemusel jezdit do Prahy každou chvíli. To se jistě časově natáhne, jelikož jsem využil i možnost prověrky typu materiálů, o němž píše Mgr. Ptáčnicková. Chci se vyvarovat argumentace, kterou se ohánějí bojovníci za Kunderu, že jeho udavačství stojí na jediném dokumentu, podle nich samozřejmě pochybném. Navíc cítím povinnost dokumentovat, že práci a činnost Ústavu pro studium totalitních režimů provádějí jeho pracovníci řádně a odborně, pane Přemysle Sobotko, předsedo senátu!

Pramen „Slávek“

Další udavačský expert, jehož jméno je Ladislav Smetana, nar. 24. 6. 1921. Pochopitelně pro mě opět neidentifikovatelný. Svazek s číslem 16336 se nedohledal, což je už zbytečné opakovat. Agent „Slávek“ byl řízen hlavním lovcím ŠTOLOU, schůzka proběhla dne 28. 1. 1980:

* 1. Dana Pecháčová navázala přátelské styky s řidičem KOSTÚREM Jiřím. V posledních dnech a týdnech ji jmenovaný často navštěvuje.

Dne 29. února 1980 očekává PECHÁČOVÁ blízkého známého z NSR, který má na několik dnů přijet. Žádá o udělení dovolené.

2. Operativní význam zprávy spočívá v tom, že potvrzuje styky KOSTÚRA se sekretářkou nám. ředitele OÚNZ Most PECHÁČOVOU. Dále v tom, že PECHÁČOVÁ dne 29.2.1980 očekává návštěvu z NSR. *

ŠTOLA na Darinu a na mě nasadil šmíráka. U firmy typu StB to není nic neočekávaného. Pikantní je na tom ale to, že se „Slávek“ v posledních dnech a týdnech musel ukrývat pod Darininou válemdou na ubytovně OÚNZ v Mostě, když naservíroval operačnímu důstojníkovi informaci o takové frekvenci našich styků. Ano, styky jsme

měli už dávno předtím, než Darina nastoupila do OÚNZu jako sekretářka, ovšem skutečně jen v rovině ryze přátelské kvůli její pomoci s mými psy. Pochopitelně bych se stykovému „nadstandardu“ nebránil, jednou jsem jí dokonce na rámu kola unesl z Litvínova do Lomu, měl jsem však po téhle stránce u ní utrum.

Když jsem měl ještě Cherryho bez Dona, měli jsme spicha na oprámu za Koldumem se Silvestrou, se kterou jsme to kvůli Janě zkoušeli dát znovu dohromady. Než Silvestra dorazila, natrefil jsem na břehu Oprámu na mladičkou milovnici mého novofundland'áka a tak jsme společně s Darinou házeli velké šutry neúnavnému psímu potápěči. Jen se ale Silvestra s Janou na sportovním kočárku objevila, tak jsem urychleně vyklidil údajné flirtovací pole a vyslechl si její slova: „Jestli mi budeš zahejbat, tak se na tebe vyseru!“ Po nějakém čase se situace vyvrbila tak, že jsem zahejbat mohl, avšak nebylo s kým. Darina mi pak v Lomu ten Oprám zhrzeně vyčetla a bylo zbytečné jí lámat. Vycházeli jsme tedy spolu pouze přátelsky bez soulože. StB a její šmíráci to viděli ale jinak, v jednom pozdějším záznamu je PECHÁČOVÁ označena za mou milenkou. Škoda, že to nebyla pravda, mohl jsem mít v rukách zase další o 15 let mladší „maso“. Takové vyjádření není sice na úrovni, ale v šedesáti šesti letech se už můžu jenom takhle blbě chlubit.

Zajímavé také je, jak se „Slávek“ dostal k tak předčasné informaci o návštěvě z NSR. K bodu 4., kde ŠTOLA oznamuje, že „agent byl zaúkolován na zjištění další vzájemné činnosti KOSTÚRA a PECHÁČOVÉ“, je připsaná poznámka rukou: „Vlastní opatř. styku s VC.“ Pod váleudu Dariny, až přijede návštěva z NSR, zaleze šmírovat sám kpt. StB!

Pramen „Vavřinec“

Kamarád „Vavřinec“ se na dlouho neodmlčel, svrbění jeho jazyka se konalo 31. 1. 1980. Poprvé se v protokolu záznamu objevuje u por. Komínka jeho zařazení u I. odboru O-StB Most.

* 1/ Pramen se setkal v lednu 1980 v Litvínově s Jiřím KOSTÚREM. Během rozhovoru KOSTÚR hovořil, že mají s jeho přáteli, tzv. stoupenci druhé kultury potíže s objektem u Pruněřova, v němž